

GEMEENTE. SUPPLEMENT 4

[KERKELIJK SACRAMENT] DE PRAKTIJK VAN DE CHRISTELIJKE DOOP

Zie handleiding 6, les 13 voor de betekenis van de christelijke doop: **A, B en C.**

* = Lees dit Bijbelgedeelte

D. EEN SAMENVATTING VAN DE CHRISTELIJKE DOOP	p. 1
E. DE PRAKTISCHE METHODE OF MANIER OM TE DOPEN MET WATER	p. 2
F. TEKENINGEN OVER DE CHRISTELIJKE DOOP IN HET VROEGE CHRISTENDOM	p. 8
G. WIE MAG DOPEN MET WATER	p.10
H. HET DOPEN VAN KINDEREN IN DE KERKGESCHIEDENIS	p.11
I. WANNEER MOET ER MET WATER GEDOOPT WORDEN?	p.14
J. DE VRAAG OF IEMAND EEN TWEDE KEER MET WATER GEDOOPT MAG WORDEN	p.20
K. DE RELATIE TUSSEN CHRISTENEN ONDERLING MET BETREKKING TOT DE DOOP	p.22

D. EEN SAMENVATTING VAN DE CHRISTELIJKE DOOP

1. De christelijke doop is de doop met de Geest en de doop met water.

De christelijke doop is boven alles de onzichtbare doop met de Geest!

De christelijke doop met water is het zichtbare teken en zegel van de onzichtbare doop met de Geest.

Alleen Jezus Christus doopt mensen met de Geest. De wedergeboorte van boven (van God) is de werkelijkheid.

Maar christenen dopen mensen met water. De doop met water is Gods teken en zegel dat de werkelijkheid plaatsgevonden heeft.

(1) De doop met de Geest betekent:

- verenigd zijn met Jezus Christus in Zijn dood (Romeinen 6:3,4a,5a)
- en verenigd zijn met Jezus Christus in Zijn opstanding (Romeinen 6:4b,5b)

(2) De doop met de Geest resulteert in:

- besneden zijn in het hart (Romeinen 2:28-29) waardoor de oude mens met Christus gekruisigd is, zodat je niet langer een slaaf van de zonde meer bent (Romeinen 6:6; Efeziërs 4:23)
- en verenigd zijn met de Drie-enige God (Matteüs 28:19) waardoor de nieuwe mens deel heeft in het volbrachte verlossingswerk van Jezus Christus (Efeziërs 1:3-7; 2:5-7)

(3) De doop met de Geest heeft effect op:

- je verleden: (NU) je bent wedergeboren (Titus 3:4-8), je bent gerechtvaardigd (al je zonden zijn vergeven) (Romeinen 4:6-8) en je bent verlost van de schuld en de macht van de zonde (Romeinen 6: 6-7), en van de toorn van God (Romeinen 5:9-10)
- je heden: je bent nu een burger van Gods verbondsvolk (Galaten 3:26-29), een burger van Gods Koninkrijk (Johannes 3:3-8) en een lid van het wereldwijde Lichaam (Kerk/Gemeente) van Christus (1 Korintiërs 12:12-13; Efeziërs 2:19-22; 3:6). Je wilt, kunt en zult meer en meer heilig en rechtvaardig leven (Romeinen 6:11-14,19), je zult blijven groeien als een discipel van Christus en je zult anderen helpen discipelen van Christus te worden (Matteüs 28:19-20)
- en je toekomst: je geest (Johannes 3:1-3) en je lichaam (Filippenzen 3:20-21) zullen volledig gelijkvormig zijn aan die van Jezus Christus en je zult voor eeuwig op de nieuwe aarde leven in de zichtbare tegenwoordigheid van God (Openbaring 21:1-5).

2. Wanneer de doop met de Geest en de doop met water van elkaar gescheiden worden.

(1) Wanneer de doop met water van de doop met de Geest gescheiden wordt

Wanneer de doop met de Geest van de doop met water gescheiden wordt, ontstaat een on-Bijbelse leerstelling, namelijk, dat de bediening van de doop met water door een mens teweegbrengt wat alleen God kan teweegbrengen! Bijvoorbeeld, sommige mensen leren dat de doop met water de genade van God in een mens ingiet zodat hij in staat is zijn eigen verlossing te bewerkstelligen door zijn eigen vrije wil en zijn eigen goede werken. En anderen leren dat de doop met water en zelfs het opleggen van handen de doop met de Geest (de wedergeboorte) teweegbrengt.

(2) Wanneer de doop met de Geest van de doop met water gescheiden wordt

Wanneer de doop met de Geest van de doop met water gescheiden wordt, ontstaat een andere on-Bijbelse leerstelling, namelijk, dat de doop met de Geest iets anders teweegbrengt dan de wedergeboorte door de Geest!

Bijvoorbeeld, sommige mensen leren dat de doop met de Geest een tijd na de wedergeboorte door de Geest speciale kracht en geestesgaven schenkt aan de persoon die met de Geest gedoopt wordt.

Christenen moeten onderscheid kunnen maken tussen de doop met de Geest die een *eenmalige* gebeurtenis is (Handelingen 11:14-18), en de vervulling met de Geest die een *aanhoudende of herhalende* gebeurtenis is (Efeziërs 5:18).

3. De praktijk van de doop met de Geest en de doop met water wordt niet voorgeschreven.

Hoewel het Griekse woord voor “dopen” (Grieks: baptizó): gedeeltelijk indopen, helemaal onderdompelen, of afwassen/afspoelen *kan* betekenen, **wordt het woord “dopen” (Grieks: baptizó) in de Bijbel en vroeg christelijke lectuur alleen in een rituele of figuurlijke (geestelijke) betekenis gebruikt.**¹

Het woord “dopen” wordt gebruikt:

- van de reinigingsrituelen (dooprituelen) in het Oude Testament
- van de doop met de Geest in het Nieuwe Testament die alle zonden afwast en een mens met Christus bekleed
- en van de doop met water in het Nieuwe Testament die de doop met de Geest symboliseert
- en van de oorweldiging door het lijden (bij vervolgingen)

Alle christenen horen dezelfde overtuiging te hebben over *de betekenis* van de christelijke doop. En alle christenen horen andere christenen te onderwijzen in de Bijbelse betekenis van de christelijke doop en niet in hun traditionele onderricht over de doop.

Omdat de praktische methode van de doop met water en de wijze van dopen niet in de Bijbel geleerd, voorgeschreven, bevolen of verboden wordt, hebben alle christenen de vrijheid te kiezen welke wijze van dopen met water hen het meest aanspreken. Maar zij mogen niet een bepaalde wijze van dopen met water aan andere christenen opleggen en ook niet een bepaalde wijze van dopen met water door andere christenen veroordelen.

Hoewel de doop met de Geest een onontbeerlijk noodzakelijk bevel is: “U moet opnieuw geboren worden” (Johannes 3:7), mag de doop met de Geest niet door mensen gemanipuleerd worden. En hoewel de doop met water bevolen wordt: “Doopt hen in de naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest en leer hen alles wat Ik u bevolen heb, in acht te nemen” (Matteüs 28:19), mag een bepaalde vorm van dopen met water niet aan andere christenen opgedrongen worden. Alle christenen zijn pelgrims in verschillende fasen van hun geestelijke groei tussen wedergeboorte (het begin van hun verlossing) en verheerlijking (de voltooiing van hun verlossing). De verantwoordelijkheid van christenen is om te planten en te begieten, maar de verantwoordelijkheid van God is om de werkelijke groei te geven (1 Korintiërs 3:5-9).

E. DE PRAKTISCHE METHODE OM TE DOPEN MET WATER

1. Het dopen met water is een bevel (*Matteüs 28:19).

Het woord “dopen” is verbonden aan de grote opdracht om discipelen van Christus in alle volken te maken. Het dopen met water is geen optie voor christenen, maar een bevel van Christus. Mensen die in Jezus Christus geloven horen door een ander christen met water gedoopt te worden in de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest. Zij horen gedoopt te worden in de context van het maken van discipelen en moeten daarom geleerd (niet gedwongen) worden om de bevelen van Jezus Christus (dat wil zeggen, de Bijbel) te gehoorzamen.

Toen Paulus tot bekering kwam werd hem door Ananias *bevolen*: “Sta *eens en voor altijd* op (imperatief, aoristus, actief), laat u *eens en voor altijd* dopen (imperatief, aoristus, middel), en *eens en voor altijd* uw zonden afwassen (imperatief, aoristus, middel), onder *eens en voor altijd* aanroeping (imperatief, aoristus, middel) van de Naam van de Heere” (Handelingen 22:16).

Hoewel geloof in Jezus Christus een voorwaarde voor verlossing is, is het gedoopt worden met water geen voorwaarde voor verlossing (Markus 16:16). Terwijl geloof en de doop met de Geest een voorwaarde is voor lidmaatschap van het wereldwijde Lichaam (de Kerk/Gemeente) van Christus (1 Korintiërs 12:13), wordt er nergens in de Bijbel geleerd dat het dopen met water een voorwaarde is voor lidmaatschap van een plaatselijke gemeente (bijvoorbeeld een bepaald kerkgenootschap). Formeel lidmaatschap van een bepaald kerkgenootschap is volkomen onbekend in de Bijbel. Het opbreken in verschillende kerkgenootschappen (partijschappen) is een zichtbaar teken van geestelijke onvolwassenheid en vleselijkheid (1 Korintiërs 3:1-4)!

2. Het dopen met water wordt door een andere christen gedaan.

Als een gelovige nadenkt over hoe hij tot geloof in Jezus Christus gekomen is, moet hij concluderen dat God altijd de eerste stap naar hem gezet heeft lang voordat hij zijn eerste stap naar God zette (Efeziërs 1:4-5). God gebruikte een ander christen die het evangelie aan hem verkondigde. Alleen wanneer een mens het evangelie gehoord heeft, is hij in staat om tot Christus te keren en in Hem te geloven (Romeinen 10:17).

¹ A Greek-English Lexicon of the New Testament and other Early Christian Literature, Bauer, Arndt, Gingrich, 1957.

Wanneer de Heilige Geest iemand in het hart raakt, *moet* hij zich *eens en voor altijd* bekeren: dat wil zeggen hij moet zijn denken veranderen (Grieks: metanoéo) (imperatief, aoristus) en *moet* hij zich *eens en voor altijd* laten dopen met water (Grieks: baptizó) (imperatief, aoristus, passief) (*Handelingen 2:37-39). Wanneer hij het Woord van God (het evangelie) aanneemt, wordt hij *eens en voor altijd* met water gedoopt (Grieks: baptizó) en *eens en voor altijd* toegevoegd aan de groep mensen die verlost zijn (Handelingen 2:41,47). Hij wijdt zich *voortdurend* toe aan de leer van de apostelen (de boodschap van de Bijbel), de gemeenschap (met andere christenen), het breken van het brood (de liefdesmaaltijden inclusief het Avondmaal) en de gebeden (Handelingen 2:42).

De nieuwe gelovige doopt niet zichzelf, maar wordt door een andere christen met water gedoopt. Zo geeft hij te kennen dat God de eerste stap naar hem gezet heeft door aan hem Zijn Heilige Geest te geven (Johannes 1:12-13). Onthoud dat het meest algemene zichtbare teken voor de doop met de Geest (de wedergeboorte) groeien tot een volwassen, functionerende en volhardende discipel binnen de wereldwijde Kerk/Gemeente is (het ontstaan van een plaatselijke gemeente).

3. Het dopen met water wordt in de Naam van Jezus Christus gedaan.

Dit betekent twee dingen:

(1) De persoon die doopt (de dooper) zegt iets.

Namens God geeft de dooper aan de dopeling het getuigenis van God. De dooper doopt hem “in de Naam van” (Grieks: eis to onoma) de Drie-enige God (Matteüs 28:19) of “in de Naam van” (Grieks: en tó onomati) Jezus Christus (Handelingen 10:48). Hij doopt op gezag van het bevel van Christus en spreekt daarbij uit dat gedoopt worden met de Geest de nieuwe gelovige brengt in een essentiële relatie met degene Die deze Naam draagt, namelijk: de Drie-enige God of Jezus Christus (Die het zichtbare Beeld van de onzichtbare God is).

(2) De persoon die gedoopt wordt (de dopeling) zegt ook iets.

De persoon die met water gedoopt wordt, zegt ook iets. Hij geeft aan God en aan de mensen die aanwezig zijn een getuigenis. Hij “roept de Naam van de Heere Jezus Christus aan” of belijdt Zijn Naam (Grieks: epi tó onomati) (*Handelingen 2:38) of “Zijn Naam aanroepen” (Grieks: epikalesamenos to onoma autou) (*Handelingen 22:16). Dit betekent het volgende: Hij belijdt zijn geloof in Jezus Christus:

- hij erkent al de aanspraken van Jezus Christus
- onderwerpt zich aan de onderwijzing van Christus
- belijdt daarmee zijn afhankelijkheid van Christus
- en wijdt zich eraan toe om Christus te gehoorzamen en te dienen.

Of hij spreekt een gebed tot God uit. Of hij vraagt de gemeente een bepaald lied samen met hem te zingen. Of hij vertelt hoe hij tot geloof in Jezus Christus gekomen was en de stap gezet heeft om met water gedoopt te worden.

4. De methode van het dopen met water wordt niet in de Bijbel voorgeschreven.

De Bijbel leert heel duidelijk de betekenis van de christelijke doop met de Geest, waarvan de doop met water het zichtbare teken en zegel is. Maar het tijdstip waarop de doop met water zou moeten plaatsvinden en de manier waarop gedoopt zou moeten worden, worden helemaal niet in de Bijbel geleerd, voorgeschreven, bevolen of verboden! Deze worden in de historische context beschreven. De gemeente of een leraar hoort dus aan de nieuwe gelovige duidelijk onderricht te geven over de betekenis van de christelijke doop en duidelijk uit te leggen wat de doop met de Geest en de doop met water in de Bijbel betekenen. Maar een bepaalde methode of praktijk van de doop met water wordt niet in de Bijbel voorgeschreven of opgedrongen aan de nieuwe gelovige.

5. De betekenis van de christelijke doop leert niet (schrijf niet voor) hoe er met water gedoopt moet worden.

(1) Markus 10:38-39.

Jezus zei, “Kunt u de drinkbeker drinken die Ik drink, en met de doop gedoopt worden, waarmee Ik gedoopt wordt” (Grieks: dunasthe ... to baptisma ho egó baptizomai baptisthénai)? “De drinkbeker die Ik drink, zult u wel drinken, en met de doop waarmee Ik gedoopt wordt, zult u gedoopt worden.”

Deze doop van Jezus Christus en Zijn volgelingen verwijst niet naar de doop met de Geest of de doop met water, maar naar gedoopt of overweldigd worden door ontberingen en het lijden. Niettemin werden Jezus en Zijn volgelingen niet ondergedompeld in deze ontberingen en lijden, maar *overweldigd* door deze ontberingen en lijden die over hen heen kwamen (zie 2 Timoteüs 3:12).

(2) *1 Korintiërs 12:13.

“Wij allen zijn immers door één Geest tot één lichaam gedoopt (Grieks: pantes eis hen sóma ebaptisthénen), hetzij dat wij Joden zijn, hetzij Grieken, hetzij slaven, hetzij vrijen; en wij allen zijn door één Geest doordrenkt.”

Gedoopt worden met de Geest betekent: van één Geest doordrenkt worden of één Geest te drinken krijgen. Maar dit betekent niet dat de methode voor het dopen met water uitgebeeld moet worden door *de dopeling iets te laten drinken.*

(3) *Galaten 3:26-27.

“Want u allen die in Christus gedoopt bent (Grieks: eis Christon ebaptisthété), hebt zich met Christus bekleed.”
Gedoopt worden met de Geest betekent: bekleed worden met Christus. Maar dit betekent niet dat de methode voor de doop met water uitgebeeld moet worden door *de dopeling met een doopkleed aan te kleden*. Het is niet verboden om een doopkleed aan te doen, maar het wordt zeker niet geleerd, bevolen of voorgeschreven!

(4) *Kolossenzen 2:11-12.

“In Hem bent u ook besneden ... door het uittrekken van het lichaam van de zonden van het vlees, ...U bent immers met Hem begraven in de doop (Grieks: suntafentes autó en tó baptismó) waarin u ook met Hem bent opgewekt, door het geloof ...”

Gedoopt worden met de Geest betekent: geestelijk besneden worden. Maar dit betekent niet dat de methode voor het dopen met water uitgebeeld moet worden door *de dopeling lichamelijk te besnijden*.

(5) *Romeinen 6:3.

“Of weet u niet dat wij allen die in Christus Jezus gedoopt zijn, in Zijn dood gedoopt zijn?” (Grieks: Hosoi ebaptisthémén eis Christon Iésoun, eis ton thanaton autou abaptisthémén).

Gedoopt zijn met de Geest betekent: met Christus gekruisigd worden. Maar dit betekent niet dat de methode voor het dopen met water uitgebeeld moet worden door *de dopeling te kruisigen*.

(6) *Romeinen 6:5.

“Als wij met Hem één plant zijn geworden, gelijkgemaakt aan hem in Zijn dood, dan zullen wij ook aan Hem gelijk zijn in Zijn opstanding” (Grieks: ei gar sumfotoi gegonamen tó homoiómati tou thanatou autou, alla tés anastaseós esometha).

Gedoopt worden met de Geest betekent: met Christus (als een plant) samengegroeid zijn in wat lijkt op Zijn dood. Maar dit betekent niet dat de methode voor het dopen met water uitgebeeld moet worden door *de dopeling als een plant te laten doodgaan*.

(7) *Romeinen 6:4.

“We zijn dan met hem begraven door de doop in de dood (Grieks: sunetafémén oun autó dia tou baptismatos eis ton thanatou), opdat evenals Christus uit de doden is opgewekt tot de heerlijkheid van de Vader, zo ook wij in een nieuw leven zouden wandelen”

Gedoopt worden met de Geest betekent: begraven en opgewekt worden met Christus. Maar ook in dit geval betekent het niet dat de methode voor het dopen met water uitgebeeld moet worden door *de dopeling onder een hoop grond te begraven of in water onder te dompelen*.

Conclusie. De methode voor het dopen met water wordt niet in de Bijbel geleerd, bevolen of voorgeschreven!

6. Het dopen met water in de Bijbel houdt verband met het symbolische dopen van Gods volk in het Oude Testament.

(1) *1 Petrus 3:20-21.

Wat gebeurde er? Het water van de zondvloed *vernietigde* de zondige wereld van die tijd, maar *redde* ook Noach en zijn familie. Het water is dus tegelijk een *symbool van vernietiging* en een *symbool van verlossing* (vergelijk de dood en de opstanding van de gelovige)! Het water van de zondvloed waste alle zonde van de wereld met zijn schuld en corruptie (Genesis 6:5-7) weg, maar redde tegelijk acht mensen (Hebreeën 11:7). Het water van de vloed raakte hen niet eens aan, maar toch werden zij gered door datzelfde water. Hun symbolische doop was *niet door onderdompeling in het water*, maar door op het water van de vloed te drijven terwijl het regenwater *vanuit de hemel op en over hen werd uitgegoten* (Genesis 7:11-12).

Wat is de betekenis? De zondvloed in het Oude Testament werd een symbool (letterlijke: een antitype of tegenbeeld) (vers 21) voor de doop in het Nieuwe Testament. De zondvloed was *het type of beeld* en de christelijke doop was het *antitype of tegenbeeld* (dat wat het beeld vertegenwoordigt of de contrasterende werkelijkheid van het beeld). De doop met de Geest verenigt gelovigen met de dood en de opstanding van Christus en redt hen van het vuil, de macht en de gevolgen van de zonde. De doop met water die de doop met de Geest symboliseert, symboliseert niet alleen de *vernietiging* van de oude natuur en de *verlossing* van de nieuwe natuur, maar is een “vraag” (een gebed) (Grieks: ep-erótéma) van de gelovige aan God om een goed geweten te verkrijgen. Of het is “een belofte of gelofte (een getuigenis)” van de gelovige aan God die voortkomt uit een goed geweten.

(2) *1 Korintiërs 10:1-2.

Wat gebeurde er? De mensen van Gods oudtestamentische volk waren allen onder de wolk, maar het water viel niet uit de wolk op hen. Zij allen gingen door de Rode Zee, maar het water bleef als hoge muren aan beide zijden staan zonder op hen neer te storten, terwijl zij midden in de zee op het droge doortrokken (Exodus 14:22). Het water in de wolk en het water in de zee raakten de Israëlieten niet eens aan. Het hing als het ware boven en over hen! Hun

symbolische doop was *niet door onderdompeling* in de wolk of in de zee, maar met *water dat boven en over hen hing*. Zo werden zij in de wolk en in de zee in Mozes gedoopt (vers 2).

Wat is de betekenis? Deze symbolische doop met water, waarin het water boven en over hen heen hing, was een zichtbaar teken en zegel dat de Israëlieten *gebracht werden tot een essentiële relatie met Mozes*, waardoor zij deelgenoten werden van de Mozaïsche Wet en de Mozaïsche Gemeente die tevens “de Gemeente” (Grieks: ekklesia) genoemd wordt (NBG, Richteren 20:2; Psalm 107:32). Vergelijk dit met “gedoopt worden in de naam van de Drie-enige God” in Matteüs 28:19, waarbij de christenen gebracht worden in een essentiële relatie met God de Vader, God de Zoon en God de Heilige Geest en met Zijn nieuwtestamentische Gemeente die ook “de Gemeente” (Grieks: ekklesia) genoemd wordt (1 Korintiërs 12:13).

7. Het dopen met water in de Bijbel houdt verband met de reinigingsrituelen in het Oude Testament.

De reinigingsrituelen of wassingen in het Oude Testament werden “dooprituelen” of “rituele wassingen” (Grieks: baptismoi) genoemd (Hebreeën 6:2; Hebreeën 9:10). Deze zichtbare reinigingsrituelen symboliseerden de reiniging van dingen en van mensen en wezen vooruit naar de noodzakelijkheid van reiniging (van niet alleen de verontreiniging, maar ook de straf) van de zonde.

De doop met water (Grieks: baptizó) door Johannes de Doper en door Jezus en Zijn discipelen waren verbonden aan deze reinigingsrituelen (Grieks: katharismos) in het Oude Testament (Johannes 3:22-26). Beiden symboliseerden “de reiniging van zonden”: de vergeving van zonden (Handelingen 2:38) of de afwassing van zonden (Handelingen 22:16).

(1) *Leviticus 4:1 – 5:13.

Een onderdeel van het ritueel van de ceremoniële wet in het Oude Testament was de zondoffers die gebracht werden om verzoening van zonden te bewerkstelligen. De zonden werden symbolisch gereinigd door zeven keer het bloed van het zondoffer voor het voorhangsel *te sprenkelen* (Grieks: prosrano) en door het bloed van het zondoffer op de hoorns van het wierookaltaar *te strijken* (Grieks: epitithémi) en door het bloed van het zondoffer aan de voet van het brandofferaltaar *uit te gieten* (Grieks: ekcheó).

(2) *Leviticus 14:1-9.

In de oudtestamentische ceremoniële wet werd een besmettelijke ziekte ceremonieel gereinigd door water vermengd met bloed op de persoon *te sprenkelen* (Grieks: perirainó) en door het lichaam te baden (Grieks: louomai) door *water van boven op en over het lichaam uit te gieten*. De woorden “zijn lichaam wassen met water” (Grieks: louomai en hudati) in Leviticus 14:9 in de rituele wet van het Oude Testament heeft dezelfde constructie als de woorden “dopen met water” (Grieks: batizó en hudati) in Markus 1:8a in het Nieuwe Testament. De persoon stond in het water en de doper goot water uit op en over zijn lichaam om de onreinheid van de ziekte of de zonde weg te spoelen/af te wassen (Grieks: apolouomai) (zie Handelingen 22:16).

(3) *Leviticus 15:11.

In de oudtestamentische ceremoniële wet werd de rituele reiniging van een mens die door een ritueel onreine mens werd aangeraakt bewerkstelligd door zijn “handen met water af te spoelen” (Grieks: niptó hudati) en zijn hele “lichaam met water te wassen/af te wassen/baden” (Grieks: louomai sóma hudati) door dat hij water *van boven op en over zijn handen en lichaam uitgoot*. Vergelijk deze woorden met de woorden “die water *uitgiet op de handen*” (Grieks: ep-echeó epi) (2 Koningen 3:11) en “na baden/lichaam afwassen” (Grieks: louomai) slechts voeten wassen/afwassen/afspoelen” (Grieks: podas niptó) (Johannes 13:10).

De uiterlijke rituele reiniging die de wet van Mozes vereiste in Leviticus en Deuteronomium was “een schaduw” (Hebreeën 10:1) die vooruit wees naar “de werkelijkheid” van de innerlijke geestelijke reiniging van het hart waarover de Psalmen en de Profeten schreven.

(4) 2 Koningen 5:10,14.

De profeet Elisa zei dat Naäman zich zeven keer in de Jordaan rivier moest *baden, wassen (of wegwassen)* (Hebreeuws: rachats, Grieks: louomai). Dit was de opdracht. Naäman lijkt iets anders te doen: hij daalde af in de rivier en *dompelde zich zeven keer onder* (Hebreeuws: tibel, Grieks: baptizó) in de rivier. Dit was de beschrijving (vergelijk Jozua 3:15 waar hun voeten aan de rand van het water in het water gedompeld waren). Dit was een doopritueel of reinigingsritueel voor de reiniging van een (huid)ziekte. Dit was een lichamelijke reiniging.

Vergelijk dit met het dopen van mensen door Johannes de Doper in de Jordaan wanneer zij hun zonden beleden. Dit was “een doop van bekering tot vergeving van zonden” (Markus 1:4,5,8). Deze doop met water was een symbolische geestelijke reiniging die mensen voorbereidde op de eerste komst van de Messias (Markus 1:1-3). De Messias zou het werkelijk uitvoeren door hen geestelijk te reinigen door de doop met de Geest (Markus 1:8).

(5) *Psalm 51:3,4,9.

De methode om zonden gedurende de oudtestamentische periode te reinigen (te ontzondigen) was door met hysop te *besprenkelen* en te *wassen* (zoals men kleren wast). David pleitte met God om zijn overtredingen uit te delgen (weg te vagen, uit te wissen) (Hebreeuws: machah; Grieks: exaleiphó) (vers 3), zijn ongerechtigheden schoon te wassen

(Hebreeuws: kibbes; Grieks: plunó) en hem van zijn zonden te reinigen (Hebreeuws: tihēr; Grieks: katharizó) (vers 4). Hij vroeg God om hem te ontzondigen (te reinigen) (Hebreeuws: chitte<) of te *besprenkelen* (Grieks: rantizó) met hysop en (als kleren) te *wassen* (Hebreeuws: kibbes; Grieks: plunó), zodat hij witter dan sneeuw zou worden (vers 9). Vergelijk dit met de methode om dingen te reinigen door bloed op mensen te *sprengelen* (Grieks: rantizó) (Hebreeën 9:19-22). En vergelijk dit met de methode om een schoon geweten te verkrijgen door het hart te *besprengen* (Grieks: rantizó) en het lichaam *af te wassen* (Grieks: louomai) met rein water (Hebreeën 10:22).

(6) *Ezechiël 36:25-27.

De methode om zonde te reinigen gedurende de oudtestamentische periode was door schoon water op een mens te *sprengelen* (Hebreeuws: zaraq; Grieks: ranó), door hem een nieuw hart en een nieuwe geest in zijn binnenste te geven, en door de Heilige Geest in zijn binnenste te geven. Vergelijk dit met de betekenis van het dopen met water in het Nieuwe Testament (Handelingen 2:38-39 en Handelingen 10:43-45).

(7) *Markus 7:2-3 (Griekse tekst).

De methode om handen ritueel te reinigen was door ze af te spoelen. De Farizeeën zagen dat de discipelen van Jezus aten met ritueel onreine of ongewassen handen. Joden eten niet tenzij zij hun handen ritueel gewassen hebben. De rituele wassing (Grieks: niptó) van handen geschiedde door de vuist van de ene hand in de andere hand te draaien (Grieks: pugmé nipsóntai tas cheiras) terwijl water van boven op en over de handen uitgegoten werd (Grieks: epicheó epi) (*2 Koningen 3:11).

(8) *Markus 7:4 (Griekse tekst).

“En als zij van de markt komen, eten zij niet, als zij zich niet eerst gewassen (gedoopt) (Grieks: baptizó) hebben.” De rituele reiniging van handen werd in het Nieuwe Testament “dopen” (Grieks: baptizó) genoemd! En de reinigingsrituelen in het Oude Testament werden in het Nieuwe Testament “dooprituelen” (Grieks: baptismoi) genoemd. Het ritueel “dopen” (Grieks: baptizó) (van handen) met water (Mark 7:4a) na de Joden van de markt terugkeerden werd geassocieerd met de dooprituelen (Grieks: baptismoi) (Markus 7:4b) van drinkbekers, kannen en koperen vaatwerk. De methode van ritueel dopen of afwassen van handen wordt in Markus 7:3 en 2 Koningen 3:11 getoond.

(9) *Lukas 11:38 (Griekse tekst).

“Toen de Farizeeër dat zag, verwonderde de hij zich erover dat Hij Zich niet eerst gewassen (gedoopt) had (Grieks: baptizó) voor het middagmaal.” De rituele reiniging van handen werd in het Nieuwe Testament “een dopen” (Grieks: baptizó) genoemd! Lukas 11:38 zegt, “Toen de Farizeeër dat zag, verwonderde Hij Zich erover dat Hij Zich niet eerst gewassen had voor het middagmaal.” Maar de Griekse tekst zegt dat de Farizeeër zich verwonderde dat Jezus niet eerst “doopte” (Grieks: baptizó) voor het middagmaal.” Dus, terwijl Matteüs 15:2 en Markus 7:2-3 het woord “afwassen” van handen (Grieks: niptó) gebruiken, gebruikt Lukas het woord “dopen” van handen (Grieks: baptizó). De *doop* (wassen) van handen vond plaats door water van boven op en over de handen uit te gieten (Markus 7:3 en 2 Koningen 3:11)!

(10) *Lukas 11:39 (Griekse tekst).

De methode voor de rituele reiniging van voorwerpen met water raakte alleen de buitenkant en niet de binnenkant van de voorwerpen. De rituele reiniging (letterlijk: dopen) (Grieks: baptizó) van handen (Lukas 11:38) werd geassocieerd met de rituele reiniging (Grieks: katharizó) van bekens en vaten. Alleen de buitenkant van deze voorwerpen werd door het water aangeraakt. Het doopritueel verwijst dus *niet naar een onderdompeling* van de handen (of het voorwerp) in water, maar alleen naar het afwassen of afspoelen van de handen (of het voorwerp) door water *van boven op en over de handen (voorwerp) uit te gieten* (zie 2 Koningen 3:11).

(11) Johannes 3:3,5,7.

Jezus leerde dat “wedergeboorte van boven (of opnieuw geboorte) door de Geest” *een goddelijk moeten* (een bevel) is! Dit zijn verwijzingen naar de doop met de Geest. “Niemand kan het Koninkrijk van God binnengaan, tenzij hij geboren wordt uit water en Geest”, “tenzij hij opnieuw geboren wordt”. De sleutel is: alleen Jezus Christus doopt met de Geest, maar christenen moeten met water dopen (Markus 1:8; Johannes 1:33). De zaak die gesymboliseerd (getekend) wordt, namelijk de doop met de Geest of de reiniging door de Geest, moet vergezeld worden door het symbool (het teken), namelijk, de doop met water! Daarom leerde Jezus Christus ook dat “dopen met water in de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest” ook *een goddelijk moeten* (een bevel) is: het is afhankelijk van het hoofdwerkwoord: “jullie moeten discipelen maken”(Matteüs 28:19)! Johannes 3:5 is een verwijzing naar dopen met water dat het zichtbare teken is van het onzichtbare dopen met de Geest (wedergeboorte).

(12) *Johannes 3:22-26.

De doop met water wordt verbonden met de Joodse reinigingsrituelen of dooprituelen. De discipelen van Jezus (Johannes 4:1-2) en Johannes de Doper doopten met water. Er ontstond een geschil tussen de discipelen van Johannes de Doper en die van Jezus over de Joodse reinigingsrituelen. Dit ritueel werd de proselietendoop genoemd. Als een niet-Jood verlangde om zich aan te sluiten bij het Jodendom (Judaïsme), nam hij een bad (door water over zich heen uit te gieten), liet hij zijn lichaam besnijden en beloofde hij de Joodse wet te houden (zie Hebreeën 6:2). Het argument was waarschijnlijk dat de discipelen van Johannes de Doper grotere betekenis met betrekking tot reiniging toekenden aan de doop van hun leraar, Johannes de Doper, dan aan de proselietendoop van de Joden en de christelijke doop van Jezus. Daarom konden zij niet begrijpen waarom mensen naar Jezus liepen om gedoopt te worden. De doop met water (Grieks:

baptizó) (Johannes 3:23,26) van Johannes de Doper en van Jezus is hier verbonden aan de Joodse reinigingsrituelen (Grieks: katharismos) (Johannes 3:25).

(13) *Johannes 13:5,9-10.

De methode voor de rituele reiniging van voeten was door de voeten af te wassen of af te spoelen. In het Oosten was de praktijk dat iemand een bad nam *door water op en over zijn lichaam heen te gieten* (Grieks: louomai) voordat hij uit ging eten. Na aankomst moest het stof van de straten nog *van zijn voeten afgewassen of afgespoeld* worden (Grieks: niptomai). In Johannes 10 hingen de voeten van de discipelen over de voeteneinden van de banken waarop zij op hun zij lagen. Jezus wuste hun voeten *door water van boven op en over hun voeten heen uit te gieten* (Johannes 13:5). De woorden van Jezus heeft geestelijke betekenis: een mens wordt slechts éénmaal wedergeboren. Daarna heeft hij alleen de herhalende reiniging van zonden of heiliging nodig (1 Johannes 1:9). Na zijn bekering en wedergeboorte moet een nieuwe gelovige zich dagelijks van de zonden afkeren. Na de eenmalige doop met de Geest, gesymboliseerd door een eenmalige doop met water, hoeft een gelovige alleen maar zijn zonden te belijden en vergeving te ontvangen als hij gezondigd heeft (1 Johannes 1:9).

(14) Handelingen 22:16.

De rituele reinigingsriten in het Oude Testament met de betekenis van de afwassing van zonden worden in het Nieuwe Testament een verwijzing naar de christelijke doop met water. “Sta op, laat u *eens en voor altijd* dopen (Grieks: baptizó) (imperatief, aoristus, middel) en (of: dat wil zeggen:) uw zonden *eens en voor altijd* afwassen (Grieks: apolouomai) (imperatief, aoristus, middel), na aanroeping (deelwoord, voltooid tegenwoordige tijd, middel) van de Naam van de Heere” (Handelingen 22:16). Dit is een verwijzing naar de doop met water van Paulus (nadat hij met de Geest gedoopt en vervuld werd en weer kon zien) (Handelingen 9:17-18) in het huis van Judas in De Rechte straat in Damascus.

(15) Hebreeën 10:19-22 (Griekse tekst).

“Laten wij tot Hem naderen met een waarachtig hart, in volle zekerheid van het geloof, nu ons hart gereinigt (besprenkeld) (Grieks: rantizó) (voltooid tegenwoordige tijd, passief) is van een slecht geweten en ons lichaam gewassen is (Grieks: luó) (voltooid tegenwoordige tijd, passief) met rein water” (Hebreeën 10:22).

De reinigingsrituelen in het Oude Testament verwijzen naar de doop met de Heilige Geest en de doop met water in het Nieuwe Testament. In het Nieuwe Testament is Jezus Christus onze Hogepriester Die door Zijn dood aan het kruis (met Zijn bloed) gelovigen reinigt en heiligt (Hebreeën 9:14). Het *besprenkelen* (Grieks: rantizó) van ons hart reinigt ons van een slecht geweten (Hebreeën 10:22a) en is een verwijzing naar ons innerlijke geestelijke reiniging, naar het afwassen van onze zonden (de rechtvaardiging) en naar onze doop met de Geest (wedergeboorte) (zie Ezechiël 36:25-27; Handelingen 2:3-4a). Het *wassen* (Grieks: louomai) van ons lichaam (door water van boven op en over het lichaam heen uit te gieten) (reint ons van vuil voordat wij tot God naderen in de Allerheiligste) (Leviticus 16:4) is een verwijzing naar ons uiterlijke symbolische reiniging in de doop met water. De doop met water is het zichtbare teken en zegel van de onzichtbare doop met de Geest.

Conclusie. Het rituele dopen van mensen gebeurde door hen *met water te besprenkelen* of door *water van boven op en over hun handen, voeten of lichaam uit te gieten* (Hebreeën: jatsaq al; Grieks: ekcheó epi) (zie 2 Koningen 3:11). Het rituele dopen van voorwerpen geschiedde ook door ze met water te besprenkelen of door water op en over ze uit te gieten, waardoor alleen de buitenkant en niet de binnenkant ritueel gereinigd werd. In het Nieuwe Testament is het belangrijk dat ook de binnenkant van mensen geestelijk gereinigd werd (Lukas 11:38-39).

8. Het dopen met water in het Nieuwe Testament door water van boven op en over de dopeling uit te gieten.

De doop met water die door Christus is ingesteld (Matteüs 28:19) is het zichtbare teken en zegel van de doop met de Heilige Geest (Handelingen 10:44-47; Handelingen 11:15-17).

En de doop met de Geest wordt op slechts één manier in de Bijbel uitgebeeld:

- De Geest werd *van boven op en over de mensen uitgegoten* (Grieks: ekcheó) (Joël 2:28; *Handelingen 2:17,33; Handelingen 10:45)
- De Geest kwam *van boven en viel op* (Grieks: epiptó) de mensen (Handelingen 8:16; 10:44; *Handelingen 11:15-16)
- De gave die bestaat uit de Heilige Geest Zelf werd *van boven van God ontvangen* (Grieks: lambanomai) (Handelingen 2:38-39; 5:32; 8:15-17; 11:17; 15:8; 19:2; *Galaten 3:2)

Conclusie. Omdat de doop met water het zichtbare teken en zegel van de onzichtbare doop met de Geest is, wordt de doop met water het beste uitgedrukt (symbolisch geïllustreerd) door water van boven op en over de nieuwe gelovige uit te gieten. Dit was duidelijk ook de wijze waarop de apostel Paulus in het Nieuwe Testament met water gedoopt werd (Handelingen 22:16)!

9. Het dopen met water in een rivier of in een huis.

(1) Johannes de Doper doopte mensen *met water* in de Jordaan.

Johannes de Doper doopte mensen *in* (de plaats: in, bij, dichtbij) de woestijn. Daar doopte hij mensen *in* (de plaats: in, bij, dichtbij) de Jordaan *met water* (het middel waarmee hij doopte) (*Markus 1:4-5,8). In beide gevallen verwijst het woord “in” niet naar een onderdompeling in het zand van de woestijn of het water in de rivier, maar naar de plaats waar de doop plaatsvond.

De Bijbel geeft geen gedetailleerde beschrijving van de methode of wijze van dopen met water. Mensen die aan de kant van de rivier stonden, stapten *in* het water zodat minstens hun voeten door het water bedekt waren. Terwijl zij *in* het water stonden, doopte Johannes hen *met water door water van boven op en over hen heen uit te gieten*.

Ook Jezus werd in de Jordaan met water gedoopt. Na zijn doop “kwam hij meteen op *uit* het water” (*Markus 1:9-10). Dit is een aanduiding van de plaats waar Jezus gedoopt werd, niet van de wijze waarop Hij gedoopt werd. Hij kwam niet van onder de oppervlakte van het water omhoog, maar stapte weer uit het water van de rivier op de kant. Hij werd niet gedoopt door onderdompeling in het water evenals Hij ook niet ondergedompeld werd in de Geest, omdat de Geest zichtbaar als een duif van boven op Hem neerdaalde (Markus 1:10).

(2) De evangelist Filippus doopte de kamerheer uit Ethiopië *met water* op een plaats waar er wat water was.

De Griekse grondtekst verwijst naar een plaats waar er *wat water* was (Grieks: epi ti hudór) (vers 36). Evenals hierboven, daalden zowel de evangelist als de kamerheer van de kant af tot *in* het water en daar doopte Filippus de kamerheer *met water*. Ook deze doop was niet een doop door onderdompeling in het water, omdat Filippus dan samen met de kamerheer onder de oppervlakte van het water moest dalen, hem onder het water moest dopen en vervolgens samen met hem weer van onder de oppervlakte van het water omhoog moest komen! De woorden in de tekst kunnen onmogelijk op deze wijze uitgelegd worden! Zij gingen niet onder het water, maar stonden in het water toen Filippus de kamerheer *met water doopte*. Hoe hij doopte (door middel van besprenkelen of uitgieten) wordt niet vermeld. Na de doop stapten zij *beiden uit* het water op de kant (*Handelingen 8:38-39).

(3) De apostelen doopten drie duizend mensen met water in Jeruzalem.

In één dag werden ongeveer drie duizend nieuwe gelovigen *met water* in Jeruzalem gedoopt. (*Handelingen 2:41)! Maar was er wel genoeg water in Jeruzalem om allen door onderdompeling te dopen? Misschien was dat wel mogelijk in de poel van Bethesda of Siloam. Niettemin is er geen enkel aanduiding dat de apostelen afweken van de standaard praktijk om mensen in het Oude Testament te reinigen *door hen met water te besprenkelen of water van boven op en over hen uit te gieten!*

(4) De discipel Ananias doopte Paulus *met water* terwijl hij in een huis stond.

De doop van de apostel Paulus vond plaats *in een huis*. Paulus werd zeker niet door onderdompeling in water ergens in een huis gedoopt, want hij moest *staan*. Het water werd of op hem gesprenkeld of op en over hem uitgegoten. Zijn doop met water betekende dat al zijn zonden waren *afgewassen* (Grieks: apolouomai), dat wil zeggen, dat hij volkomen gerechtvaardigd werd in de ogen van God (*Handelingen 9:10-11,17-18; 22:16).

(5) De christelijke doop uitgebeeld in tekeningen op muren in de catacomben van Rome (archeologische bewijzen).

Deze tekeningen (ongeveer 100-200 n.C.) tonen twee mannen die met hun voeten in het water staan terwijl de een water op en over de ander uitgiet.

10. Conclusies met betrekking tot de methode van de doop met water.

In het Oude Testament heeft God de afwassing van zonden uitgebeeld door een persoon die water op een ander sprenkelt of water op en over hem uitgiet. Daarom mogen christenen vandaag ook de symbolische afwassing van zonden uitbeelden door water op en over een ander te sprenkelen of uit te gieten.

In het Nieuwe Testament doopt Christus nieuwe gelovigen in Hem met de Geest door de Heilige Geest van boven op en over hen uit te gieten (Grieks: ekcheó) of door de Heilige Geest van boven op hen te doen vallen, of door aan hen de gave bestaande uit de Heilige Geest vanuit de hemel boven hen te geven. Zij zijn dan “uit God geboren” (Grieks: ek theou) (Johannes 1:13; “van boven of opnieuw geboren” (Grieks: anóthen) (Johannes 3;3,7) of “uit de Geest geboren” (Grieks: ek pneumatós) (Johannes 3:5,8). Johannes de Doper en Ananias en waarschijnlijk ook de andere christenen in het Nieuwe Testament hebben de christelijke doop (uitgieting) met de Geest symbolisch uitgebeeld door water van boven op en over nieuwe gelovigen uit te gieten!

Christenen behoren de betekenis van de christelijke doop aan nieuwe gelovigen in Christus uit te leggen. Maar omdat een bijzonder methode of wijze van dopen met water niet in de Bijbel geleerd, voorgeschreven, bevolen of verboden

wordt, zijn christenen vrij om een methode voor het dopen met water te kiezen die de doop met de Geest en de afwassing van zonden goed uitbeeld.

De betekenis van de christelijke doop met water wordt duidelijk in de Bijbel geleerd en is daarom belangrijk. Maar een bepaalde methode of wijze van dopen met water wordt niet geleerd, voorgeschreven, bevolen of verboden en is daarom niet essentieel!

- Sommige nieuwe christenen kiezen ervoor gedoopt te worden door het besprenkelen van water van boven op en over hen (zie Ezechiël 36:25; Hebrëeën 9:13,21; 10:22a)(zie Handelingen 2:3).
- Andere christenen kiezen ervoor gedoopt te worden door het uitgieten van water op en over hen (zie Markus 1:4-8; Handelingen 22:16; Hebrëeën 10:22b)(zie Handelingen 2:17,33).
- Hoewel het klassieke Griekse woord “dopen” (Grieks: baptizó) ook “een duik nemen in” of “zich dopen of dompelen in” kan betekenen in de rituele reiniging van melaatsheid (in 2 Koningen 5:14), kan de methode of wijze van dopen van een nieuwe gelovige door NIET hieruit afgeleid worden, omdat het woord “baptizo” in nieuwtestamentische Grieks altijd in een rituele of figuurlijke zin gebruikt wordt². Dopen van een nieuw gelovige door onderdompeling wordt niet in de Bijbel geleerd, voorgeschreven of bevolen. Het wordt zelfs niet in de Bijbel uitgebeeld!

Maar omdat de methode van onderdompeling ook niet verboden wordt in de Bijbel, mogen christenen ervoor kiezen gedoopt te worden door onderdompeling. Sommige christenen kiezen ervoor gedoopt te worden door onderdompeling in water omdat het een mooi beeld is van het sterven van de oude natuur en de opstanding van de nieuwe natuur. Terwijl “onderdompeling” de nadruk legt op wat er met de dopeling gebeurt (de dopeling sterft en staat op met Christus), legt “uitgieten” en “vallen op” de nadruk op wat de Heilige Geest doet (Hij komt van boven van God, overweldigd de dopeling en vult de dopeling)!

Niettemin, leert Romeinen 6 NIET de methode of wijze van de christelijke doop met water, maar wel de betekenis van de christelijke doop met de Geest! Het denkbeeld van dopen door onderdompeling wordt niet in Romeinen 6 door Paulus besproken.

Een mogelijkheid is om een nieuw gelovige goed te onderwijzen in de betekenis van de doop met de Geest en de doop met water en hem dan te laten kiezen voor de praktische vorm van de doop met water die hem het meest aanspreekt.

Christenen behoren niet en mogen niet met elkaar twisten over de christelijke doop, maar moeten zich beijveren om de eenheid van de Geest te bewaren (Efeziërs 4:3-6).

F. TEKENINGEN OVER DE CHRISTELIJKE DOOP IN HET VROEGE CHRISTENDOM

Oude catacomben en ruïnes waar vroegere christenen verbleven bevatten kunst. Onder anderen tekeningen van Johannes de Doper die Jezus Christus met water doopt. Hij doet dat door met een schelp water op en over Jezus uit te gieten. De schelp werd een symbool voor de christelijke doop. Als de doop in een rivier plaatsvindt, dan staat de dopeling altijd in het water terwijl water met behulp van een beker of schelp op zijn hoofd uitgegoten wordt.

De afbeeldingen op tegel mozaïeken in oude kerken, tekeningen in catacomben, ontwerpen op huishoudelijke artikelen als bekers en lepels, gravingen op marmarstenen zijn altijd dopen door het uitgieten van water op het hoofd van de dopeling. Ook de doopvonten uit de vroege tijd getuigen van dopen door het uitgieten van water op de dopeling.

² A Greek-English Lexicon of the New Testament and other early Christian Literature, Bauer, Arndt and Gingrich, 1957, page 131.

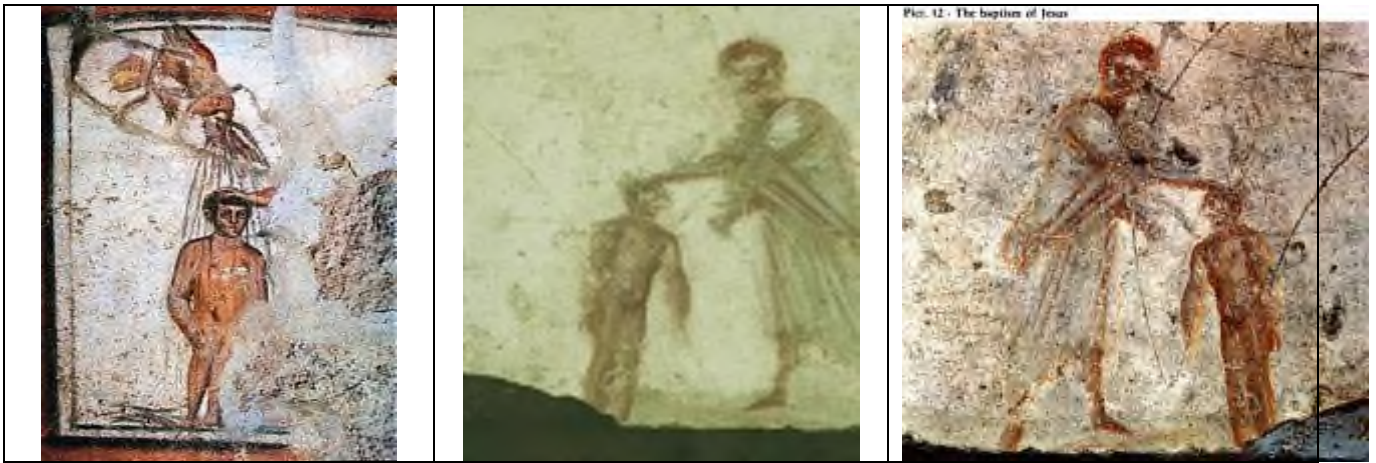

Fig. 12 - The baptism of Jesus

G. WIE MAG DOPEN MET WATER

Christenen mogen niets bedenken boven wat er geschreven staat (in de Bijbel) (*1 Korintiërs 4:6)!

1. **Bijbelse profetie (Markus 1:8).**

Johannes de Doper profeteerde dat Jezus Christus mensen zou dopen met de Geest (zie Handelingen 11:16). De grond voor dopen met de Geest is nooit iets wat in de mens zelf is, maar is altijd Gods soevereine en onverdiende genade. Gedoopt zijn met de Geest betekent: dat God door Zijn Geest het initiatief genomen heeft om een mens te redden. Het betekent dat deze persoon echt gered (behouden) is.

Daarom doopt een nieuw gelovige ook nooit zichzelf met water, maar wordt hij met water gedoopt door een ander christen! De doop met water door een ander christen betekent dat de doop met de Geest een soevereine daad van Gods genade is!

2. **Bijbelse geschiedenis (*Johannes 3:22,26; Johannes 4:1-2).**

Johannes de Doper doopte mensen met water in de Jordaan. Jezus doopte mensen ergens in de platteland van Judea door gebruik te maken van Zijn discipelen. Jezus Zelf doopte geen mensen met water.

De Bijbel vertelt niet wie de drie duizend nieuwe christenen op de eerste dag van de Christelijke Kerk/Gemeente doopte. De Bijbel vertelt ook niet waar dat gebeurde en ook niet de wijze waarop het gebeurde (Handelingen 2:38-41). Als de methode van dopen met water echt belangrijk was, zou Lukas niet nagelaten hebben dat op te tekenen! Toen het aantal discipelen ongeveer vijfduizend was, werd het dopen met water niet langer genoemd (Handelingen 4:4) zelfs al moest het wel plaatsgevonden hebben (Matteüs 28:19)! Ook toen het aantal discipelen sterk toenam en een grote menigte priesters aan het geloof gehoorzaam werden (Handelingen 6:7), werd het dopen met water niet genoemd.

Toen de evangelist (voorheen diaken) Filippus het evangelie aan de Samaritanen had verkondigd, werd er ook niet gezegd wie hen doopte of waar en hoe zij met water gedoopt werden (Handelingen 8:12-13). Later doopte Filippus de Ethiopische *met* water op een plaats waar er wat water was (Handelingen 8:36-39).

Ananias was een gewone discipel in Damascus. Hij heeft waarschijnlijk Paulus met water gedoopt in het huis van Judas (Handelingen 9:10-11; Handelingen 22:12-16). De doop met water van Paulus wordt niet eens in Handelingen 26:19-23 genoemd!

Toen de niet-Jood (heiden) Cornelius en zijn familieleden en vrienden het evangelie gehoord hadden, werden zij in zijn huis met de Geest gedoopt. De apostel Petrus gaf toen een bevel dat zij ook in de Naam van Christus met water gedoopt moesten worden. Maar ook hier wordt niet genoemd wie hen gedoopt had, waar of hoe (Handelingen 10:47-48).

Wij weten dat de zakenvrouw Lydia en de leden van haar huishouding met water gedoopt werden. Maar wij weten niet wie hen gedoopt had, waar of hoe (Handelingen 16:13-15).

De cipier van de gevangenis in Filippi werd samen met de leden van zijn huisgezin met water gedoopt nadat zij tot geloof gekomen waren. Het wordt ook niet gezegd of Paulus of Silas hen gedoopt had, waar of hoe. Zij werden waarschijnlijk buiten hun huis gedoopt (Handelingen 16:31-34).

Toen Paulus de gemeente in Korinte gesticht had, heeft hij alleen twee mannen en het huisgezin van Stefanus met water gedoopt. Christus had Paulus niet gezonden om met water te dopen, maar om het evangelie te verkondigen (*1 Korintiërs 1:13-17).

Toen de mensen die in het huis van Titus Justus bijeenkwamen gelovig werden, werden zij met water gedoopt. Ook hier wordt niet opgetekend wie hen gedoopt had, waar of hoe (Handelingen 18:7-8).

Een Jood uit Alexandrië, Apollos, was alleen bekend met *de doop met water van Johannes de Doper*. Priscilla en Aquila legden het evangelie nog duidelijker aan hem uit en hij werd waarschijnlijk met de Geest gedoopt toen hij deze onderwijzing ontving. Niettemin werd niet van hem geëist dat hij zich weer eens moest laten dopen met water (dat wil zeggen, met de christelijke doop met water)(Handelingen 18:24-26).

De apostel Paulus ontmoette ongeveer twaalf discipelen van Johannes de Doper die alleen bekend waren met de doop met water van Johannes de Doper. Dit was een doop van bekering tot vergeving van zonden (Markus 1:4; Handelingen 19:4). Zij wisten niet van het bestaan van de Heilige Geest en konden niet wedergeboren (gedoopt met de Geest) geweest zijn. Nadat Paulus hen had onderwezen in het evangelie en over de Heilige Geest, werden zij met de Geest gedoopt (zij werden wedergeboren). Zij werden een tweede keer met water gedoopt, maar deze keer in de naam van Jezus Christus. Ook hier weten wij niet wie hen gedoopt had, waar of hoe (Handelingen 19:1-7).

3. **Bijbels bevel (*Matteüs 28:19).**

Jezus beval Zijn eigen discipelen om discipelen in alle volken te maken en hen te dopen met water in de naam van de Drie-enige God en hen te leren alles wat Hij bevolen had te gehoorzamen. Zij gehoorzaamden. Op hun beurt moesten hun discipelen anders discipelen maken in alle volken, hen dopen met water en hen leren alles wat Jezus bevolen had te

gehoorzamen. Dus, alle discipelen van Jezus Christus werden bevolen nieuwe discipelen met water te dopen. Er is geen Bijbelse grond om het bedienen van de christelijke doop te beperken tot de kerkelijke ambten. In de kerkelijke traditie mochten alleen gewijde bisschoppen en pastoren anderen met water dopen!

Gedurende de eerste eeuw n.C. was er nog geen gevestigde leerstelling in de Vroeg Christelijke Kerk over de christelijke doop met water. Mensen werden met water gedoopt in de Naam van Jezus Christus en het betekende dat zij gedoopt waren met de Geest (dat wil zeggen, dat zij de Heilige Geest ontvangen hadden) en dat hun zonden vergeven waren.

4. Mogen vrouwen dopen?

In Matteüs 28:19 gaf Jezus Christus aan allen die discipelen van Jezus Christus werden door Zijn apostelen de grote opdracht om te gaan, discipelen in alle volken te maken, hen te dopen in de Naam van de Drie-enige God en hen te leren alles wat Jezus Christus geleerd heeft te gehoorzamen.

Maar op basis van de volgende feiten hebben sommige gemeenten gekozen hun vrouwen niet toe te laten om anderen met water te dopen:

- Er is geen enkele historische geval in de Bijbel waarin een vrouw een andere persoon met water doopt.
- De doop met water wordt beschouwd als één van de openbare of officiële bijeenkomsten van de Kerk/Gemeente. En de Bijbel leert dat vrouwen geen leidende rol mogen spelen in welke openbare of officiële bijeenkomst van de Kerk/Gemeente dan ook (1 Korintiërs 14:33-28; 1 Timoteüs 2:11-15; 2 Timoteüs 3:2,4-5).
- De doop met water is een gevoelig onderwerp voor de meeste christenen. De praktijk van de christelijke doop zou geen aanstoot mogen geven aan zwakkere broeders of zusters (Romeinen 14:1 to 15:7).

De Bijbel geeft niet meer onderricht, bevelen of verboden met betrekking tot wie er mag dopen met water.

H. HET DOPEN VAN KINDEREN IN DE KERKGESCHIEDENIS

Lees wat Jezus Christus zegt over godsdienstige tradities (kerkelijke en theologische overleveringen) in Markus 7:1-13.

1. De kerkelijke traditie gedurende de tweede eeuw n.C.

Gedurende de tweede eeuw n.C. werd onder invloed van de mysteriegodsdiensten uit het Oosten een bijzondere betekenis toegeschreven aan de doop met water. Mensen begonnen te geloven dat er een *magische* relatie bestond tussen het toedienen van de doop met water, het water zelf en de woorden die bij de doop uitgesproken werden.

Maar de Bijbel leert dat de doop met water, zoals de lichamelijke besnijdenis (in het Oude Testament) *een teken en een zegel* is van de rechtvaardiging door het geloof (Romeinen 4:11; Kolossenzen 2:11-12).

2. De kerkelijke traditie gedurende de derde eeuw n.C.

Gedurende de derde eeuw n.C. werd de christelijke doop met water een uiterlijk godsdienstig ritueel met een magisch karakter en kreeg het ook een vaste vorm. Vóór zijn doop met water moest de doopkandidaat de duivel en de (zondige) wereld afzweren (Latijn: abrenunciatio) en moest hij een belijdenis van geloof geven (Latijn: redditio symboli). Dan werd hij *drie keer door onderdompeling* in vloeiend water (van een rivier) gedoopt in de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest. Dat waste het vuil van zijn zonden weg en bracht hem vergeving van zonden. Ná zijn doop met water ontving hij symbolisch de Heilige Geest of de vernieuwing door middel van *handoplegging*.

Vanaf de tijd van bisschop Cyprianus van Karthago (245-258 n.C.) werd de handoplegging het exclusieve recht van alleen de bisschoppen. Dit exclusieve recht maakte de bisschop tot de geestelijke vader van alle nieuwe gelovigen en alle christenen in de wereld kwamen onder de macht van de bisschoppen te staan.

Maar de Bijbel leert dat niemand dan alleen God Zelf de geestelijke Vader van alle gelovigen is (Matteüs 23:9; Johannes 1:12-13; Efeziërs 3:14).

Gedurende de rituele doop met water vonden allerlei symbolische handelingen plaats: de duivel werd uitgebannen; er werd op het gezicht van de dopeling geblazen; *het teken van het kruis werd gemaakt*; en de dopeling werd *een nieuwe naam gegeven*. De nieuwe gelovige kreeg melk vermengd met honing te drinken als voedsel voor zijn nieuw leven; hij kreeg *nieuwe witte kleren* te dragen; hij werd de gemeente binnengeleid en de gemeente bad voor hem; hij ontving de broederlijke kus; en ten slotte ontving hij zijn eerste “heilige communie” (dat is de kijk van de Rooms Katholieke op het Avondmaal). Vergelijk deze handelingen met de Joodse proselitendoop.

Maar de Bijbel is gekant tegen toevoegingen aan de leerstellingen in de Bijbel, omdat Gods Woord gemakkelijk door deze menselijke overleveringen krachteloos gemaakt worden (Openbaring 22:18-19; Markus 7:1-13).

3. De kinderdoop.

(1) De besnijdenis van kinderen en de doop met water in de Bijbel.

In de oudtestamentische openbaring beval God Abraham om alle mannelijke leden vanaf acht dagen oud te besnijden als het zichtbare teken van Gods verbond met Zijn volk (Genesis 17:7-14). In de nieuwtestamentische openbaring wordt de gave van de Heilige Geest beloofd aan alle kinderen van gelovigen (zie Handelingen 2:38-39) en zaligheid beloofd aan de huishoudens (Grieks: oikos) van de gelovigen (zie Handelingen 11:14; Handelingen 16:31). Ook doopten de apostelen van Jezus Christus hele huishoudens (inclusief gezin en personeel) (Grieks: oikos) van nieuwe gelovigen met water (Handelingen 16:15; Handelingen 16:31-34; Handelingen 18:7-8; 1 Korintiërs 1:16; zie 16:15).

Maar toch kan het niet bewezen of ontkend worden dat er zuigelingen of kleine kinderen in deze huishoudens waren (zie Jeremia 1:5). En indien er kinderen waren, dan kan ook niet bewezen of ontkend worden of deze kinderen oud genoeg waren om het evangelie te begrijpen toen het verkondigd werd (zie Handelingen 2:39-41; Handelingen 16:32; 2 Timoteüs 3:15).

(2) De kinderdoop in de Kerkgeschiedenis.

De kerkgeschiedenis na de nieuwtestamentische periode vertelt over het bestaan van de kinderdoop. **Justinus de Martelaar** (100-165 n.C.) was een discipel van de apostelen en hij was bekend met de praktijk van de kinderdoop (Apologia I, 15). De kinderdoop werd over het algemeen beoefend gedurende de periode van de kerkvaders **Irenaeus** van Lyon (170-200 n.C.) en Tertullianus van Karthago (190-216 n.C.). **Tertullianus** was bekend met de kinderdoop, maar vocht tegen deze praktijk, omdat hij de doop met water beschouwde als de verwijdering van alle zonden die voorheen gepleegd werden. Daarom werd de doop met water zo lang mogelijk uitgesteld! **Origenes** (185-254 n.C.) schreef dat de Kerk onmondige kinderen doopte gedurende de tijd van de apostelen, maar de bron van zijn bewering kan niet bevestigd worden. **Ambrosius**, bisschop van Milaan (374-397 n.C.) stelde zijn doop met water uit tot kort voordat hij bisschop werd, omdat hij bang was dat hij de genade die God in de doop gaf zou verliezen.

Bij de doop met water in de Vroege Kerk waren getuigen aanwezig. Zij moesten getuigen zijn van het goede gedrag van de doopkandidaat (en dus was de kandidaat niet een minderjarig kind). Later konden zij ook getuigen dat hij inderdaad met water gedoopt was.

De Vroege Kerk leerde niet dat Gods genadeverbond de grond voor de kinderdoop was. In plaats daarvan werd de kinderdoop de weg waarlangs kinderen de genade van God ontvingen! Kinderen werden beschouwd als schuldig en onrein en hadden geen recht met water gedoopt te worden. Kinderen hadden geen persoonlijke geloof en konden dus ook geen belijdenis van geloof afleggen. Daarom nam het geloof van de ouders, het geloof van de getuigen (die later “peet” en “petemoei” genoemd werden) en het geloof van de Kerk de plaats in van het geloof van het kind. De kerk vertegenwoordigd door de getuigen brachten het kind om met water gedoopt te worden, geloofden in de plaats van het kind en deed belijdenis in plaats van het kind. Deze getuigen beloofden het kind later in het christelijke geloof op te voeden.

Maar deze praktijk kan niet uit de Bijbel afgeleid worden!

(3) De kinderdoop en Augustinus (354-430 n.C.).

Hij stelde ook zijn doop met water uit. Hij had groot invloed op de ontwikkeling van de leer van de doop met water. Hij leerde het volgende: Evenals de Kerk geloofde Augustinus aanvankelijk dat de zonden die iemand gedurende zijn leven pleegde vóór zijn doop met water vergeven waren. Maar later bracht hij de doop met water in verband met *de erfzonde* en niet met de werkelijke zonden die gepleegd waren. De (kinder)doop met water nam de zondesschuld weg, maar de erfelijke smet of bederf van de zonde (de zondige begeerten) zouden alleen geleidelijk verminderen en uiteindelijk bij de dood stoppen.

Augustinus geloofde dat de doop met water een onuitwisbaar karakter bezat:

- De persoon die door de Kerk met water gedoopt werd, *behoorde rechtens aan de Kerk*
- *De Kerk had het recht om geweld te gebruiken om de afgedwaalde gedoopte persoon terug in de Kerk te dwingen!*
- De doop met water buiten de (Rooms Katholieke) Kerk had geen verlossend effect.
- De doop met water door de Kerk was het objectieve vereiste voor verlossing, terwijl het geloof alleen maar het subjectieve vereiste voor verlossing was.
- Het persoonlijke geloof mag een werkelijkheid worden vóór, maar ook ná de doop met water.
- De kinderdoop heeft alleen effect wanneer de gedoopte persoon later tot bekering komt en persoonlijk gaat geloven!
Als dat gebeurde, hoefde de persoon niet een tweede keer met water gedoopt te worden.

Hier eindigde het onderricht van Augustinus.

Maar de Bijbel leert dat een mens door de Geest tot het ene Lichaam van Christus gedoopt wordt, en niet tot de Rooms Katholieke Kerk of enig ander kerkgenootschap (1 Korintiërs 12:12-13). Daarom behoren christenen alleen aan Jezus Christus en nooit aan enig kerkgenootschap (Efeziërs 1:13-14)! De Kerk en haar leiders wordt verboden te heersen over de leden die aan hen toevertrouwd werden (1 Petrus 5:3)! De Bijbel leert niet dat de doop met water een vereiste voor verlossing is (Markus 16:16).

(4) De kinderdoop vanaf het Concilie van Mainz (813 n.C.).

Dar werd besloten dat de ouders niet langer hun kinderen naar de Kerk mochten brengen om met water gedoopt te worden, omdat ouders er verantwoordelijk voor waren dat hun kinderen in zonde verwekt en geboren werden! Alleen de getuigen (de peet en petemoei) mochten kinderen naar de Kerk brengen om met water gedoopt te worden. Het geestelijke onderricht van kinderen door de Kerk door middel van de peetouders is inmiddels volkomen gescheiden van het gewone onderricht door de ouders.

Maar de Bijbel beveelt alle ouders om Gods woorden op hun hart te hebben, Gods woorden in het denken van hun kinderen in te prenten (graveren), te allen tijde over Gods woorden te spreken in hun huizen en te zorgen dat Gods woorden hun levens en hun huis bepalen (Deuteronomium 6:4-8). De Bijbel beveelt alle vaders om hun kinderen op te voeden in de onderwijzing en terechtwijzing van de Heere (Efeziërs 6:4). En de Bijbel spoort de kinderen aan om te volharden in wat zij van de Bijbel, hun ouders en hun leraren van kindsbeen af geleerd hebben en waarvan zij overtuigd geworden zijn (2 Timoteüs 1:5; 3:14-17).

(5) De kinderdoop tijdens de scholastiek van de Middeleeuwen (6de tot 16de eeuw).

In de universiteiten van de Middeleeuwen (vanaf Gregorius de Grote, 590 n.C. tot de Reformatie, 1517 n.C.) werd de seculaire filosofie van Aristoteles gecombineerd met de theologie van de Rooms Katholieke Kerk. Persoonlijk geloof en bekering als een subjectief vereiste voor verlossing werd naar de achtergrond geschoven en de noodzaak van het doopritueel als objectieve vereiste voor verlossing werd beschouwd als voldoende voor verlossing. De Rooms Katholieke Kerk leerde dat de (kinder)doop met water de bovennatuurlijke genade van God in het kind zou ingieten en daarmee aan hem het volgende zou schenken: gerechtigheid en wedergeboorte, vergeving van alle zonden die vóór zijn doop begaan zijn, opheffing van alle tijdelijke en eeuwige straffen, alle bovennatuurlijke deugden als geloof, hoop, liefde en heiligheid. De (kinder)doop met water werd de deur waardoor iemand in de Rooms Katholieke Kerk binnenkwam en daarmee ook het eeuwige leven verkreeg. Voor de Rooms Katholieke Kerk werd de (kinder)doop met water het absolute essentiële vereiste voor verlossing. Thomas Aquinas (1227-1274) leerde dat een kind alles wat hij tekort kwam, door het geloof van de Rooms Katholieke Kerk zou ontvangen.

Maar de Bijbel leert dat niet de Kerk, maar alleen Jezus Christus de Middellaar van verlossing en alle andere genadegaven is (Johannes 14:6; Handelingen 4:12; Efeziërs 1:3)!

(6) De kinderdoop vanaf de reformatie (16de eeuw).

De Kerk van de reformatie (16de tot 17de eeuw) verwierp de leer van het ingieten van genade door de bediening van een uiterlijk doopritueel van de Rooms Katholieke Kerk. Zij leerden dat God Zijn genade schenkt op basis van Zijn eigen soevereine wil en niet op basis van menselijke werken of godsdienstige rituelen (Efeziërs 2:8-9; Titus 3:4-8).

De Kerk van de Reformatie verwierp ook de leer dat Gods genade weer verloren zou kunnen gaan (en dus dat een christen weer verloren zou kunnen gaan), omdat God de mensen die Hij door genade en geloof heeft gerechtvaardigd zeker ook zal verheerlijken (Romeinen 3:24; Romeinen 8:28-30; Filippenzen 1:6).

De Kerk van de Reformatie verwierp het feit dat de leer van de doop met water helemaal los van de Bijbel is komen te staan! Christenen mogen niet gaan boven wat er (in de Bijbel) geschreven staat (Johannes 17:17; 1 Korintiërs 4:6; 2 Timoteüs 3:16-17)!

I. WANNEER MOET ER MET WATER GEDOOPT WORDEN

De Bijbel spreekt over mensen die met water gedoopt werden *nadat* zij het evangelie gehoord hadden en in Jezus Christus gingen geloven (Handelingen 2:37-39).

Maar de Bijbel vertelt ook dat hele huisgezinnen of huishoudens (inclusief het personeel) het evangelie hoorden, geloofden en met water gedoopt werden (Handelingen 16:14-15,30-34; 1 Korintiërs 1:16). Sommige christenen geloven dat er onmondige kinderen in deze huishoudens hadden moeten zijn en dat zij dus ook met water gedoopt werden voordat zij een persoonlijk geloof hadden.

1. Het tijdstip voor het dopen met water is afhankelijk van hoe christenen het woord “bekering” verstaan.

Sommige christenen stellen bepaalde vereisten voor nieuwe gelovigen op voordat zij met water gedoopt mogen worden. Zij geloven dat het woord “bekering” “een zichtbaar verandering van leven” betekent. Alleen wanneer de nieuwe gelovige zijn leven heeft veranderd op deze voorafgestelde punten, mag hij met water gedoopt worden. Als zijn leven niet op deze punten verandert, mag hij niet met water gedoopt worden.

Andere christenen wijzen erop dat nieuwe gelovigen in de Bijbelse geschiedenis met water gedoopt werden meteen nadat zij met de Geest gedoopt waren (Handelingen 10:47-48) of meteen toen zij zich bekeerden en geloofden (Handelingen 2:38). Hun doop met water was het zichtbare teken en zegel van wat Jezus Christus voor hen gedaan had en niet van wat zij voor Jezus Christus gedaan hadden! Jezus Christus had hen met Zijn Geest gedoopt (dat wil zeggen, hen wedergeboren doen zijn). Hij zorgde ervoor dat zij de waarheid van het evangelie hoorden en begrepen, zodat hun denken en overtuigingen veranderden. Het woord “bekering” (Grieks: metanoia) betekent: “je denken veranderen” met

betrekking tot wie God in Jezus Christus is en met betrekking tot wat Hij voor je gedaan heeft! Dus wanneer een persoon belijdt dat hij in Jezus Christus gelooft, mag hij met water gedoopt worden.

In de Bijbelse geschiedenis volgt bekering en geloof meteen op het horen van het evangelie (Romeinen 10:17; Handelingen 2:37-38). Jezus verkondigde het evangelie van het Koninkrijk van God en zei: “De tijd is vervuld en het Koninkrijk van God is nabijgekomen; bekeer u (verander uw denken) en geloof het evangelie” (Markus 1:15). De discipelen veranderden hun denken over Jezus Christus en begonnen Hem te volgen (Markus 1:18) zelfs al moesten zij nog veel leren over wat er in het Evangelie van Markus geschreven stond en zelfs al moest er nog heel veel in hun overtuigingen en gedrag veranderen.

Petrus verkondigde het evangelie in Handelingen 2 en de mensen werden diep in het hart geraakt. Het zichtbare feit dat God aan het werk was in hun hart was dat zij aan de apostelen vroegen: “Wat moeten wij doen?” Petrus zei, “Bekeer (verander uw denken *eens en voor altijd*) u en laat ieder van u gedoopt worden op de naam van Jezus Christus, tot vergeving van de zonden; en u zult de gave van de Heilige Geest ontvangen” (Handelingen 2:38). Het zichtbare bewijs dat ongeveer drie duizend mensen hun denken over Jezus Christus hadden veranderd was dat zij het evangelie aanvaardden en zich lieten dopen met water (Handelingen 2:37-41). De apostelen stelden geen bepaalde vereisten vooraf. Dus, het zichtbare bewijs van berouw en bekering is het horen, begrijpen en aannemen van het evangelie boodschap, dat wil zeggen, met je hart in Jezus Christus geloven en met je mond Hem belijden (Lukas 23:40-43; Johannes 1:12; Romeinen 10:9-10)!

Nadat iemand in Jezus Christus is gaan geloven en met water gedoopt is, blijft hij zich bekeren, dat wil zeggen, blijft hij zijn denken over de waarheden in de Bijbel veranderen (door de prediking, onderricht in Bijbelstudie en discipelschap training). En hij begint vruchten in overeenstemming met de bekering voort te brengen (Lukas 3:8).

In de Bijbel wordt de doop met water nooit geassocieerd met lid worden van een specifiek kerkgenootschap! Het enige vereiste voor lidmaatschap in het wereldwijde Lichaam van Christus (de Kerk/Gemeente) is de doop met de Geest (de wedergeboorte) (Johannes 3:7; 1 Korintiërs 12:12-13). En lidmaatschap in het Lichaam van Christus sluit deelname aan de activiteiten en bedieningen van de wereldwijde Kerk in (1 Korintiërs 12:1-31)! De doop met water is voor de gelovige het zichtbare teken en zegel van zijn onzichtbare doop met de Geest.

Gehoorzaamheid aan de opdracht van Jezus Christus om met water gedoopt te worden (Matteüs 28:19) moet geleerd worden, maar niet gedwongen worden of tot een voorwaarde voor deelname aan de activiteiten en bedieningen van de Kerk/Gemeente gemaakt worden. Denk aan de landen waar de doop met water van bekeerlingen hun executie kan betekenen! Het is beter dat gemeenten niet het geregistreerde lidmaatschap van een bepaald kerkgenootschap verbinden aan de doop met water, omdat het verwarring schept tussen de doop met de Geest en de doop met water. Gelovigen die oprecht wedergeboren leden van het Lichaam van Christus zijn, mogen niet uitgesloten worden van *actief lidmaatschap van een plaatselijke gemeente* die per slot van zaken een menselijke en historische organisatie is!

2. Het tijdstip voor het dopen met water is afhankelijk van hoe een gemeente Gods omgaan met mensen beschouwt.

Christenen die de nadruk leggen op Gods omgaan met Zijn verbondsvolk (de Christelijke Gemeente of Kerk) neigen ertoe onmondige kinderen met water te dopen. En christenen die de nadruk leggen op Gods omgaan met individuele gelovigen (bekeerden) neigen ertoe om alleen (volwassen) gelovigen met water te dopen.

(1) God gaat met elk mens om als deel van een gemeenschap.

God beschouwt elk mens als een deel van een gezin (Exodus 20:5-6; Handelingen 2:39; 16:31; 1 Korintiërs 7:13-14), een deel van een seculair volk (Jeremia 18:6-10) en een deel van het hele menselijke ras (Handelingen 17:26; Romeinen 5:12,18a).

God beschouwt elke individuele gelovige:

- als een lid van een christelijk gezin (indien van toepassing)
- als een lid van een plaatselijke gemeente (Efeziërs 2:19; 1 Korintiërs 12:12-13)
- als een lid van Gods verbondsvolk (de wereldwijde Kerk)(2 Korintiërs 6:16; 1 Petrus 2:9-10)
- als een lid van Gods Koninkrijk op aarde (Markus 10:13-16).

Elke gelovige is met één Geest gedoopt tot één Lichaam van Christus (1 Korintiërs 12:12-13). De doop met water is daarom onlosmakelijk verbonden met het feit dat een gelovige behoort tot de wereldwijde Christelijke Kerk/Gemeente!

(2) God gaat ook met elk mens om als een individu.

Elk mens, hetzij rechtvaardig (gelovig) of onrechtvaardig (ongelovig), zal *geoordeeld worden* naar zijn werken (Ezechiël 33:12-16; Predikers 12:14; Romeinen 2:6).

Elke gelovige zal *gered worden* door zijn eigen geloof en elke ongelovige zal veroordeeld worden voor zijn eigen ongelooft (Johannes 3:16-18,36; Johannes 9:35-39).

Elke gelovige behoort *met water gedoopt te worden* als een zichtbaar teken dat zijn zonden vergeven en afgewassen zijn (Handelingen 22:16). De doop met water is dus ook onlosmakelijk verbonden met het feit dat een individu gerechtvaardigd wordt op basis van zijn persoonlijke geloof!

3. Het tijdstip voor het dopen met water is afhankelijk van hoe een gemeente Gods verbond beschouwt.

God formuleert Zijn verbond als volgt: “Ik zal u tot een God zijn en u zult Mij tot een volk zijn” (Genesis 17:7; Exodus 6:7; Leviticus 26:12; 2 Korintiërs 6:16; 1 Petrus 2:9-10; Openbaring 21:3,7). Christenen die de nadruk leggen op Gods verbond in het Oude Testament neigen ertoe om onmondige kinderen met water te dopen. Christenen die de nadruk leggen op Gods verbond in het Nieuwe Testament neigen ertoe om mensen met water te dopen pas als zij tot persoonlijk geloof komen.

(1) Gods verbond van de wet in het Oude Testament was een schaduw van de werkelijkheid die zou komen en was dus tijdelijk.

Gods verbond van genade werd met Abraham opgericht: God beloofde de God van Abraham en zijn nageslacht te zijn; en zij zouden Zijn volk zijn (Genesis 17:7). Dit verbond van genade is eeuwig en werd dus in het Nieuwe Testament voortgezet, maar wel op een hoger vlak (Hebreeën 8:6-13).

Gods verbond van de wet werd vele jaren daarna³ pas met Mozes opgericht: het bevestigde het verbond van genade met Abraham (Exodus 6:2-8), maar voegde Gods wet eraan toe (Galaten 3:15-19). Gods verbond van genade is een eeuwig verbond (Genesis 17:7), maar Gods verbond van de wet was een tijdelijk verbond (Galaten 3:23-25).

Het verbond van de wet had de volgende kenmerken: de morele en ceremoniële wetten werden zichtbaar op twee stenen tafels geschreven en later in een boek opgetekend. Mensen kenden God alleen van horen zeggen in de prediking van de profeten. Zij ervoeren weinig van de vergeving van zonden, omdat zij doorgingen met de rituele offeranden van dieren om verzoening voor hun zonden te bewerken (Hebreeën 10:1-4). En zij ondergingen de besnijdenis van hun lichaam niet langer als een zichtbaar teken van het verbond van genade (Genesis 17:10-11), maar als een zichtbaar teken van hun gehoorzaamheid aan de wet (Johannes 7:22; Galaten 5:3-4).

Maar deze bepalingen in de ceremoniële wet (inclusief lichamelijke besnijdenis) waren *slechts tijdelijk*, tot de eerste komst van Jezus Christus, toen deze schaduwen vervangen werden door de werkelijkheden (Kolossenzen 2:17; Hebreeën 7:12,18-19; 8:6,13; 9:8-10; 10:1-4)!

(2) Gods verbond in het Nieuwe Testament vervulde de wet van het Oude Testament en daarmee werd de wet opgeheven en afgeschaft!

Bij Zijn eerste komst heeft Jezus Christus de Wet en de Profeten (de oudtestamentische openbaring) *vervuld* (Matteüs 5:17) en daarmee de geboden en bepalingen van de ceremoniële wet (de schaduwen) *opgeheven* (Kolossenzen 2:14) *afgeschaft* (Efeziërs 2:14-15) en *veranderd* in werkelijkheden (Hebreeën 8:13). Ook de bepaling met betrekking tot de lichamelijke besnijdenis van kinderen en van volwassenen werd opgeheven en afgeschaft (zie Galaten 5:1-6; 6:12-16) en veranderd in geestelijke besnijdenis van het hart (Romeinen 2:28-29; Kolossenzen 2:11)!

Gods verbond in het Nieuwe Testament verschilt van zijn verbond in het Oude Testament op de volgende punten: de bepalingen van Gods morele wet worden nu innerlijk in het hart van gelovigen geschreven en niet alleen maar uiterlijk in een boek. De gelovigen kennen God nu niet alleen maar van horen zeggen door de verkondiging van de profeten, maar persoonlijk en vertrouwelijk. De gelovigen ervaren echt de vergeving van hun zonden en voeren geen uiterlijke verzoeningsrituelen meer uit (Hebreeën 8:6-13; 9:8-10; 10:1-4). En de gelovigen zijn nu geestelijk besneden (wedergeboren) door het werk van de Heilige Geest (Romeinen 2:28-29; Kolossenzen 2:11).

Dus de ceremoniële wet met betrekking tot de lichamelijke besnijdenis van onmondige kinderen is vervuld, opgeheven, afgeschaft en veranderd in de geestelijke besnijdenis van het hart (wedergeboorte) van gelovigen!

4. Het tijdstip voor het dopen met water is afhankelijk van hoe een gemeente de relatie tussen de besnijdenis en de doop beschouwt.

Christenen die de nadruk leggen op de lichamelijke besnijdenis van onmondige kinderen in het Oude Testament zijn geneigd onmondige kinderen met water te dopen. Christenen die de nadruk leggen op de geestelijke besnijdenis in Het Nieuwe Testament zijn geneigd om mensen met water te dopen wanneer zij tot geloof komen.

Kolossenzen 2:11-13 zegt: ¹¹ “In Hem bent u ook besneden met een besnijdenis die niet met handen plaatsvindt, door het uittrekken van het lichaam van de zonden van het vlees, door de besnijdenis van Christus. ¹² U bent immers met Hem begraven in de doop, waarin u ook met Hem bent opgewekt, door het geloof van de werking van God, Die Hem uit de doden heeft opgewekt. ¹³ En Hij heeft u toen u dood was in de overtredingen en het onbesneden zijn van uw

³ Gods verbond met Abraham (ongeveer 645 jaar vanaf Genesis 12:1-4 en ongeveer 620 jaar vanaf Genesis 17:1-7. Genesis 12:4 (0), Genesis 21:5 (100-75=25), Genesis 25:26 (+60), Genesis 47:9 (+130) = 215 jaar in Kanaän + 430 jaar in Egypte (Exodus 12:40) = 645 jaar in totaal. Galaten 3:17 verwijst naar Exodus 12:40).

vlees, samen met Hem levend gemaakt door al uw overtredingen te vergeven.” De woorden “besnijdenis” en “doop” verwijzen hier beiden naar de doop met de Heilige Geest.

De vraag is: “Wanneer wordt een mens door Christus besneden?”

(1) De lichamelijke besnijdenis was een teken van het oudtestamentische verbond.

In het Oude Testament richtte God een eeuwig verbond met Abraham op: God zou de God van Abraham en zijn nageslacht zijn (Genesis 17:7) en zij zouden het volk van God zijn (Leviticus 26:12). Abraham ontving de lichamelijke besnijdenis als een teken en zegel van de gerechtigheid die komt door het geloof toen hij nog onbesneden was (Romeinen 4:11-12).

Maar God ging niet exclusief met Abraham als een individu om. God ging met de hele familie of huishouden (Grieks: oikos) van Abraham om! Elk mannelijk lid moest lichamenlijk besneden worden (Genesis 17). Dus, gedurende het oudtestamentische verbond, was de lichamelijke besnijdenis een teken en zegel van het verbond. Abrahams persoonlijke geloof in God en Gods verbondsbelofte (Genesis 15:5-6) was de reden dat God zijn hele familie of huishouden inclusief de onmondige kinderen insloot in Zijn verbondsvolk (zie 1 Korintiërs 7:14)!

(2) Gods verbond in het Oude Testament en in het Nieuwe Testament.

Gods verbond in het Oude Testament betekent dat God hun God is en dat zij Gods volk zijn (Leviticus 26:12). Dit verbond bleef hetzelfde in het Nieuwe Testament (2 Korintiërs 6:16; 1 Petrus 2:9-10).

En toch zijn er belangrijke verschillen tussen het oude verbond en het nieuwe verbond (Jeremia 31:31-34; Hebreëen 8:6-13).

- In het oude verbond werd *de wet die eraan toegevoegd werd* (Galaten 3:17-19) uiterlijk in een boek geschreven. In het nieuwe verbond wordt de wet innerlijk in het hart van gelovigen geschreven (Jeremia 31:33).
- In het oude verbond kwam de kennis van God door het luisteren naar de prediking van de profeten (zie Jesaja 1:3). In het nieuwe verbond is de kennis van God persoonlijk en vertrouwelijk (Jeremia 31:34a).
- In het oude verbond kon een gelovige nooit helemaal een goed geweten verkrijgen door rituele offeranden te brengen (Hebreëen 9:8-10, 10:1-4). In het nieuwe verbond ervaren christenen echt de vergeving van hun zonden (Jeremia 31:34b; Hebreëen 9:14).
- In het oude verbond was de besnijdenis een uiterlijke en lichamelijke gebeurtenis. In het nieuwe verbond is de besnijdenis een innerlijke en geestelijke gebeurtenis (Kolossenzen 2:11-13). In het oude verbond was de lichamelijke besnijdenis van alleen het mannelijke geslacht een rituele handeling die vooruit wees naar de noodzakelijkheid van een geestelijke besnijdenis (de wedergeboorte) van mannen zowel als vrouwen (zie Romeinen 2:28-29).
- In het oude verbond werd de waarheid alleen uitgebeeld als een schaduw van de toekomstige waarheid (Kolossenzen 2:17). In het nieuwe verbond is die waarheid de werkelijkheid geworden. Het oude verbond verkondigt de noodzakelijkheid van wedergeboorte en rechtvaardiging. Het nieuwe verbond brengt deze wedergeboorte en rechtvaardiging! Het nieuwe verbond maakt mensen echt vrij van hun zonden (Hebreëen 9:15). Het nieuwe verbond sluit de wedergeboorte (de doop met de Geest)(Ezechiël 36:25-28), de volmaakte rechtvaardiging (de volkomen vergeving) en de heiliging (reiniging en afwassing van alle vuil) in! Het nieuwe verbond (Hebreëen 12:24) is een beter verbond (Hebreëen 7:22; 8:6), omdat het dat wat het oude verbond symbolisch uitdrukte tot een werkelijkheid maakte.

(3) De besnijdenis en de doop in het Nieuwe Testament.

In het Nieuwe Testament is er een verband gelegd tussen de besnijdenis en de doop. Kolossenzen 2:11-13 leert dat de heilige en getrouwe broeders in Christus (Kolossenzen 1:2) in Christus besneden werden (Kolossenzen 2:11) toen zij met Christus begraven werden in de doop met de Geest (Kolossenzen 2:12a) (Let wel: niet in de doop met water!) Het leert ook dat zij met Christus opgewekt werden door het geloof in de kracht van God (Kolossenzen 2:12b).

Maar de besnijdenis in het Nieuwe Testament is niet lichamenlijk meer. Die is geestelijk!

Enerzijds betekent de geestelijke besnijdenis van gelovigen dat zij hun onwedergeboren natuur (hun zondige natuur of letterlijk: hun vlees) afgelegd hebben (Kolossenzen 2:11). Het betekent dat hun onwedergeboren natuur gestorven en begraven is met Christus toen zij met de Geest gedoopt werden (Kolossenzen 2:12a; zie Romeinen 6:2).

Anderzijds betekent de geestelijke besnijdenis van gelovigen dat hun wedergeboren natuur met Christus is opgewekt toen zij in Jezus Christus gingen geloven (Kolossenzen 2:12b; zie Romeinen 6:3). Hun hart werd “door de Geest besneden” (Romeinen 2:28-29), dat wil zeggen, zij werden “door de Geest wedergeboren” (zie Johannes 3:3-8).

Beide aspecten (iets sterft en iets staat op uit de dood) worden in verband gebracht met de doop met de Geest en met het geloof in de kracht van God en worden zichtbaar uitgebeeld in de doop met water (Kolossenzen 2:12a).

(4) Sommige christenen nemen als uitgangspunt: de lichamelijke besnijdenis van onmondige kinderen in het oudtestamentische verbond. Hun sterven met Christus (bij hun kinderdoop) en hun opwekking met Christus (bij de belijdenis van hun geloof) worden gedurende vele jaren van elkaar gescheiden. Hun doop met water is dan het zichtbare teken en zegel van hun onzichtbare doop met de Geest die in de toekomst nog zou moeten plaatsvinden.

Abraham geloofde eerst, werd rechtvaardig verklaard (hij werd verlost) omdat hij geloofde, en ontving pas daarna het teken en zegel van het oudtestamentische verbond: de lichamelijke besnijdenis (Romeinen 4:6-11). Maar zijn kinderen (de tweede generatie van Gods volk) werden eerst lichamen besneden (op de achtste dag) (Genesis 17:7-14) en kwamen pas later tot geloof (Hebreeën 11:20-21) of kwamen helemaal niet tot geloof (Hebreeën 3:19).

Christenen die de nadruk leggen op het feit dat onmondige kinderen in het oudtestamentische verbond lichamen besneden werden concluderen dat ook de onmondige kinderen in het nieuwtestamentische verbond met water horen gedoopt te worden. Zij geloven dat Kolossenzen 2:11 spreekt over een geestelijke besnijdenis die plaatsvindt op het moment dat de onmondige kinderen met water gedoopt worden *in samenhang met het geloof van de ouders en van het geloof van de Gemeente/Kerk*. Dan sterft de onwedergeboren natuur van het onmondige kind en wordt hij met Christus begraven. De zichtbare doop van het onmondig kind met water is dan het teken en zegel van minstens de onzichtbare dood van zijn onwedergeboren natuur. Het gevolg is dat deze christenen geloven dat de met water gedoopte kinderen van gelovigen beschouwd moeten worden als wedergeboren (Kolossenzen 2:12a).

Zij geloven dat *jaren later*, wanneer deze kinderen tieners of jong volwassenen zijn geworden en persoonlijk in Jezus Christus gaan geloven, zij met Christus opgewekt worden tot een nieuw leven (Kolossenzen 2:12b). Deze christenen laten dus *een lange periode* toe tussen de tijd dat het kind met Christus sterft en begraven wordt (tijdens zijn kinderdoop) (Kolossenzen 2:12a) en de tijd dat deze tiener of jong volwassen mens met Christus opgewekt wordt (tijdens de belijdenis van zijn persoonlijk geloof in Jezus Christus) (Kolossenzen 2:12b). Deze christenen beschouwen hun sterven met Christus als door vele jaren gescheiden van hun opstanding met Christus.

Ook zij zijn overtuigd dat geloof absoluut noodzakelijk is tijdens de kinderdoop met water, maar het mag wel het geloof van de ouders, van de peetouders of van de Kerk zijn. Later als het gedoopte kind persoonlijk tot geloof komt en als tiener of jong volwassen mens belijdenis van zijn geloof aflegt, dan neemt hij persoonlijk verantwoordelijkheid voor zijn doop met water als onmondig kind.

De bedoeling met de lichamelijke besnijdenis in het Oude Testament was om het teken te zijn van de geestelijke besnijdenis van het hart (de wedergeboorte) (zie Leviticus 26:41; Deuteronomium 10:16; Jeremia 4:4; 30:6; Romeinen 2:28-29; Filippenzen 3:2-3), zelfs al volgde de geestelijke werkelijkheid van de besnijdenis veel later in het leven van de besneden persoon! Dus lichamelijke besnijdenis van onmondige kinderen was alleen een teken (een schaduw) van de geestelijke besnijdenis of wedergeboorte (de werkelijkheid) die later in het leven van de besneden persoon moest volgen. Evenzo geloven deze christenen dat de doop met water van onmondige kinderen beschouwd moet worden als een teken (een schaduw) van de doop met de Geest (de werkelijkheid) die later in het leven moet volgen van de persoon gedoopt met water.

Dit betekent dat lichamelijke besnijdenis in het Oude Testament niet noodzakelijk wedergeboorte veronderstelt!

Deze christenen spreken over het verband tussen wedergeboorte door de Heilige Geest en geloof van een mens als een groot en ongrijpbaar mysterie (Johannes 3:3-8). Het tijdstip van wedergeboorte kan al in een onmondig kind plaatsvinden (Jeremia 1:5), maar kan ook pas later in het leven plaatsvinden. Daarom beweren deze christenen dat de kinderdoop met water in het Nieuwe Testament in de plaats van de besnijdenis van kinderen in het Oude Testament gekomen is.

Hoewel de kinderen van gelovigen misschien nog niet persoonlijk in Jezus Christus geloven, behoren zij niettemin aan Gods nieuwtestamentische verbondsvolk of de Christelijke Gemeente/Kerk. De kinderen van slechts één gelovige ouder zijn al "heilig", dat wil zeggen, zijn afgezonderd voor God (1 Korintiërs 7:14). Daarom dringen deze christenen erop aan dat de onmondige kinderen van gelovigen met water gedoopt moeten worden als het teken van het nieuwtestamentische verbond. Deze christenen leggen de nadruk op het feit dat niet alleen hun vermeende wedergeboorte tijdens de kinderdoop, maar ook hun latere persoonlijke geloof in Jezus Christus een onverdiende gave van God is (zie Handelingen 13:48; 16:14; 18:27; Efeziërs 2:8-9; Filippenzen 1:29; 2:12-13; 2 Petrus 1:1; 2 Timoteüs 3:15; 2 Petrus 1:1).

(5) Andere christenen nemen hun uitgangspunt in de geestelijke besnijdenis van gelovigen in het nieuwtestamentische verbond. Hun sterven met Christus en hun opstanding met Christus zijn gelijktijdig, dat wil zeggen, wanneer zij met de Geest gedoopt worden of in Jezus Christus gaan geloven. Hun doop met water is dan het zichtbare teken en zegel van hun onzichtbare doop met de Geest die al plaatsgevonden heeft.

De geestelijke besnijdenis in het Nieuwe Testament betekent duidelijk geestelijke wedergeboorte. Christenen die de nadruk leggen op het feit dat gelovigen in het Nieuwe Testament geestelijk besneden worden wanneer zij persoonlijk in

Jezus Christus gaan geloven concluderen dat mensen alleen met water gedoopt moeten worden wanneer zij persoonlijk in Jezus Christus gaan geloven.

Deze mensen waren dood in hun zonden en in de onbesnedenheid van hun zondige hart (Kolossenzen 2:13). Maar toen zij in Jezus Christus gingen geloven, werd al hun zonden vergeven (Kolossenzen 2:14) en werden zij echt vrijgemaakt van alle boze machten (Kolossenzen 2:15)! Niettemin het uitleven van dit besef van de waarheid kan een tijd op zich laten wachten.

Ook deze christenen geloven dat Kolossenzen 2:11 spreekt over een geestelijke besnijdenis die plaatsvindt op het moment dat zij met de Geest gedoopt worden *in samenhang met hun persoonlijke geloof*. Dan sterft hun onwedergeboren natuur en worden zij met Christus begraven. *De doop met water is dan het zichtbare teken en zegel van de onzichtbare doop met de Geest die daarvoor al plaatsgevonden heeft*. Deze christenen geloven dat alleen mensen die persoonlijk in Jezus Christus geloven, beschouwd moeten worden als wedergeboren christenen (Kolossenzen 2:12a).

Zij leren dat mensen met Christus sterven, begraven worden en opstaan *op het moment dat zij gedoopt worden met de Geest* (wedergeboren worden), dat wil zeggen, wanneer zij persoonlijk gaan geloven. Het zichtbare teken van deze gebeurtenis is de doop met water. Deze christenen geloven dat het afleggen van hun onwedergeboren natuur (hun zondige natuur, letterlijk: hun vlees) (in samenhang met de dood en begrafenis van Christus wanneer zij met de Geest gedoopt worden) (Kolossenzen 2:12a) tegelijk plaatsvindt met het ontvangen van hun nieuwe wedergeboren natuur (in samenhang met de opstanding van Christus toen zij tot geloof in Jezus Christus kwamen) (Kolossenzen 2:12b). Deze christenen beschouwen hun sterven met Christus niet als door vele jaren gescheiden van hun opstanding met Christus, maar als een gelijktijdige gebeurtenis, dat wil zeggen, wanneer zij tot persoonlijk geloof in Jezus Christus komen.

Ook zij zijn overtuigd dat geloof absoluut noodzakelijk is bij de doop met water, maar dan *moet het hun eigen persoonlijk geloof zijn*. Nadat zij een openbare belijdenis van hun geloof hebben afgelegd, worden zij met water gedoopt.

Er is een duidelijk verschil tussen de lichamelijke besnijdenis van het oudtestamentische verbond en de geestelijke besnijdenis van het nieuwtestamentische verbond. De besnijdenis van mensen gedurende de nieuwtestamentische periode was zeker niet een lichamelijke besnijdenis van onmondige kinderen, maar een geestelijke besnijdenis van het hart door de Heilige Geest wanneer zij tot geloof in Jezus Christus kwamen (Romeinen 2:28-29)! Het bestaat uit het afleggen of wegsnijden van de oude onwedergeboren natuur (letterlijk: het vlees) (Kolossenzen 2:11; Romeinen 6:6-7) en de ontvangst van de nieuwe wedergeboren natuur samen met de inwonende Heilige Geest (Romeinen 2:28-29).

Dit betekent dat de geestelijke besnijdenis in het Nieuwe Testament altijd wedergeboorte veronderstelt!

Deze christenen leggen de nadruk op het nauwe verband tussen wedergeboorte (de doop met de Geest) en geloof. Hoewel de tijd en de wijze waarop wedergeboorte door de Heilige Geest plaatsvindt ongrijpbaar (een mysterie) voor christenen blijft (Johannes 3:8), wordt wedergeboorte (de doop met de Geest) in de Bijbel gewoonlijk nauw verbonden met het moment dat een mens tot persoonlijk geloof in Jezus Christus komt (Johannes 1:12-13; 7:37-39; Handelingen 11:14-18; 15:7-11; Efeziërs 1:13-14; 2 Tessalonicenzen 2:13-14; Titus 1:1; 3:3-7). Daarom beweren deze christenen dat de doop met water in het Nieuwe Testament niet alleen maar in de plaats van de lichamelijke besnijdenis in het Oude Testament gekomen is.

Omdat onmondige kinderen nog niet persoonlijk in Jezus Christus geloven en er dus nog geen blijk van geven dat zij wedergeboren (gedoopt met de Geest) zijn, behoren zij nog niet met water gedoopt te worden. Daarom dringen deze christenen erop aan dat mensen pas met water gedoopt moeten worden wanneer zij persoonlijk in Jezus Christus geloven en daarmee bewijzen dat zij wedergeboren en gerechtvaardigd zijn. Ook deze christenen geloven dat geloof (Efeziërs 2:8-9) en wedergeboorte (Johannes 1:12-13) onverdiende genadegaven van God zijn.

5. Het tijdstip voor het dopen met water van de eerste generatie gelovigen is gebaseerd op de missionaire context in het Nieuwe Testament.

De eerste generatie gelovigen werd met water gedoopt in *de missionaire context van de nieuwtestamentische periode*. Al deze nieuwe gelovigen kwamen uit *een niet-christelijke achtergrond*, ongeacht of zij Joden of niet-Joden waren.

Alle christenen in de wereld zijn het met elkaar eens dat de eerste generatie gelovigen in Jezus Christus alleen met water gedoopt moet worden *wanneer zij tot geloof in Jezus Christus komen*.

(1) Het dopen van individuen.

Het evangelie werd verkondigd aan *individuen* (Joden, Samaritanen en Grieken/heidenen). Toen zij gingen geloven werden zij met water gedoopt (Johannes 4:1; Handelingen 2:37-39; 41; 8:36-38; 10:34-36,42-48).

(2) Het dopen van hele families.

Het evangelie werd ook verkondigd aan *hele huishoudens* en iedereen die daarvan afhankelijk waren. Toen zij gingen geloven, werden zij ook met water gedoopt (Handelingen 16:14-15,30-34; 18:7-8; 1 Korintiërs 1:16). Maar het kan niet bewezen of ontkend worden dat er zuigelingen in deze families waren en indien wel, dat zij met water gedoopt werden.

6. Het tijdstip voor het dopen van de tweede generatie is gebaseerd op hoe een gemeente de essentie van de Christelijke Kerk/Gemeente in de Bijbel beschouwt.

Na het begin van de nieuwtestamentische periode, werd *de tweede generatie (de kinderen van gelovigen)* met water gedoopt in de context van een groeiende Christelijke Kerk/Gemeente. *Al deze mensen kwamen uit een christelijke achtergrond.* Zij werden geboren toen hun ouders al christenen waren.

Christenen in de wereld zijn het niet eens met elkaar over wanneer deze tweede generatie met water gedoopt zou moeten worden.

Gedoopt zijn met de Geest heeft twee aspecten: het betekent behoren tot Gods verbondsvolk of het Lichaam van Christus (het gemeenschappelijke aspect)(1 Korintiërs 12:13) en het betekent wedergeboren of gerechtvaardigd (vergeven) te zijn (het individuele aspect.) (Handelingen 2:38)

Omdat gedoopt worden met de Geest beide betekenissen heeft, hebben verschillende christenen in de wereldgeschiedenis verschillende praktische manieren gevonden om uitdrukking te geven aan zowel de gemeenschappelijke als individuele aspecten van de doop met de Geest en het zichtbare teken daarvan: de doop met water.

(1) Sommige christenen verkiezen een strikt gemeenschappelijke benadering.

Voor deze christenen is de Kerk/Gemeente boven alles het Lichaam van Christus (een organisme) (1 Korintiërs 12:12-27) en de Gemeenschap van Gods nieuwtestamentische verbondsvolk (1 Petrus 2:9).

In de eerste plaats behoort een mens aan het Lichaam van Christus. Alleen in de tweede plaats is hij één van de vele individuele leden van dat Lichaam, die tot een persoonlijk geloof in Christus gekomen is! Het Lichaam is meer dan alleen maar een oog of een hand. Zo is de Kerk/Gemeente ook meer dan alleen maar een individuele gelovige. Gedoopt zijn met water is daarom vooral een teken en zegel dat een persoon behoort aan het Lichaam van Christus (1 Korintiërs 12:13) en aan Gods verbondsvolk (Galaten 3:27-29), dat wil zeggen, aan de wereldwijde Kerk.

Deze christenen beweren dat het voorbeeld van Gods oudtestamentische verbondsvolk of Kerk (Grieks: ekklesia) (Richteren 20:2; 2 Kronieken 29:28; Psalm 107:32) om onmondige kinderen in Gods verbondsvolk in het verleden op te nemen (Genesis 17:7,12) ook door Gods nieuwtestamentische verbondsvolk of Kerk in de toekomst (Grieks: ekklesia) (Matteüs 16:18) gevolgd moet worden.

Deze christenen zijn verdeeld over de vraag of deze gedoopte onmondige kinderen beschouwd moeten worden als gered (behouden, gerechtvaardigd, wedergeboren) en of een dergelijke uitspraak wel of niet mogelijk is. De meeste van deze christenen gaan er van uit dat deze gedoopte kinderen tot de Kerk behoren, tenzij het tegengestelde uiteindelijk blijkt (zie 1 Samuël 1:11,22; 2:26; 2 Samuël 12:22-23; Lukas 2:41-52; 2 Timoteüs 3:14-15).

De Bijbel beschouwt de kinderen van één gelovige ouder als “heilig” dat wil zeggen, als “afgezonderd voor en toegewijd aan God” (1 Korintiërs 7:14). De Kerk te Korinte wordt aangesproken als “de geheiligden in Christus” (1 Korintiërs 1:2; zie 6:11). Maar dit betekent nog niet dat de Bijbel deze kinderen of ongelovige ouder beschouwt als “wedergeboren” of “moreel rein”. De Bijbel beschouwt hen eerder als “ritueel rein”, dat wil zeggen, door de gemeente afgezonderd van de zondige wereld en haar slechte invloeden. Deze kinderen zijn toegewijd aan de wereld van gelovigen en staan onder de invloed van de gelovige ouder en andere gelovigen in de gemeente. De kinderen en de ongelovige ouder worden uiterlijk gerekend als behorende tot de gemeente en als staande in de invloedssfeer van de gemeente.

Maar deze christenen geloven ook in het belang van het individu. Daarom hebben zij een nieuwe praktijk of kerkelijke ceremonie toegevoegd die niet in de Bijbel geleerd of voorgeschreven wordt: hun gedoopte kinderen moeten later als tieners of jong volwassenen een persoonlijke belijdenis van hun geloof in het openbaar afleggen (Romeinen 10:9-10) als een zichtbaar teken dat zij wedergeboren en gerechtvaardigd zijn.

(2) Andere christenen verkiezen een strikt individuele benadering.

Voor deze christenen is de Kerk/Gemeente bovenal een georganiseerd gemeenschap (een organisatie) van individuele gelovigen.

In de eerste plaats komt een persoon als een individu tot een persoonlijk geloof in Jezus Christus en pas in de tweede plaats sluit hij zich aan bij de Gemeenschap van de gelovigen, de Gemeente/Kerk (Handelingen 2:41-42). In de missionaire context in het Nieuwe Testament (Handelingen) wordt kinderen van gelovigen niet genoemd. Wat later worden gelovige kinderen wel genoemd (Efeziërs 6:1-3; Kolossenzen 3:20-21; 1 Timoteüs 4:12; 2 Timoteüs 3:14-15). Het Nieuwe Testament leert wel dat de doop met water vooral het teken en zegel is dat een gelovige wedergeboren en gerechtvaardigd is (Handelingen 9:17-18; Handelingen 22:16; Titus 3:4-8).

Maar ook deze christenen geloven in het belang van de Christelijke Gemeenschap (de Kerk). Daarom voegen ook zij een nieuw praktijk of kerkelijke ceremonie toe die niet in de Bijbel geleerd of voorgeschreven wordt: hun onmondige kinderen worden “opgedragen aan Christus” (zie 1 Samuël 1:11,28) of beter: “gezegend” door

Christus (Markus 10:13-16) als een zichtbaar teken dat ook zij behoren aan het Lichaam van Christus (de Kerk/Gemeente) of Gods verbondsvolk (1 Korintiërs 7:14).

Het wordt niet verondersteld dat deze onmondige kinderen gered (behouden, wedergeboren) zijn. Maar zowel het Oude Testament (2 Samuël 12:23) als het Nieuwe Testament (Markus 10:10-13; 1 Korintiërs 7:14) gaan er van uit dat zij behoren tot God en Zijn verbondsvolk.

Samenvatting.

<u>De gemeenschappelijke benadering tot de doop</u>	<u>De individuele benadering tot de doop</u>
<ul style="list-style-type: none">• Het onmondige kind wordt met water gedoopt als een teken dat hij tot de Kerk/Gemeente behoort.• Later komt hij hopelijk tot persoonlijk geloof in Jezus Christus en legt dan een openbare belijdenis af van zijn geloof als een teken dat hij wedergeboren of gerechtvaardigd is.	<ul style="list-style-type: none">• Het onmondige kind wordt aan Christus opgedragen of door Christus gezegend als een teken dat hij tot de Kerk/Gemeente behoort.• Later komt hij hopelijk tot persoonlijk geloof in Jezus Christus, legt dan een openbare belijdenis van zijn geloof af en wordt met water gedoopt als teken dat hij wedergeboren of gerechtvaardigd is.

J. DE VRAAG OF IEMAND EEN TWEDE KEER MET WATER GEDOOPT MAG WORDEN

1. Twee verschillende standpunten.

Dit gedeelte van de studie beperkt zich tot mensen die als kind met water gedoopt zijn.

Kerken zijn het niet eens met elkaar over de vraag of een persoon, die als onmondig kind gedoopt werd, een tweede keer met water gedoopt mag worden als hij tot een persoonlijk geloof in Jezus Christus komt.

(1) De christenen die gekant zijn tegen een tweede doop met water.

Christenen die de nadruk leggen op het gemeenschappelijke aspect van de doop met de Geest zijn over het algemeen gekant tegen de praktijk om een persoon die met water gedoopt is een tweede keer met water te dopen. Zij beschouwen deze tweede doop met water (de doop met water van een gelovige) als *een verwerping* van de eerste doop met water (de kinderdoop). Zij beschouwen de doop met water als een teken en zegel van een eenmalige geestelijke gebeurtenis: het aansluiten bij Gods verbondsvolk, de Kerk/Gemeente.

Het individuele aspect van de doop met de Geest (wedergeboorte, rechtvaardiging, het afwassen van alle zonden) wordt over het algemeen niet gekoppeld aan de doop met water, maar aan de openbare belijdenis van het geloof. De verschillende betekenissen van de doop met de Geest worden wel erkend, maar worden van elkaar gescheiden door een periode tussen de doop met water van een onmondig kind en de openbare belijdenis van geloof van een volwassen gelovige.

(2) De christenen die niet gekant zijn tegen een tweede doop met water.

Christenen die de nadruk leggen op het individuele aspect van de doop met de Geest zijn over het algemeen niet gekant tegen de praktijk om een persoon die met water gedoopt is als een onmondig kind een tweede keer met water te dopen als een volwassen gelovige. Zij beschouwen hun eerste doop met water als een onmondig kind *als het teken en zegel van hun aansluiting bij Gods verbondsvolk* (de Kerk/Gemeente) en hun tweede doop met water als een gelovige als een teken en zegel van hun doop met de Geest (hun wedergeboorte, bekering, komen tot geloof, rechtvaardiging, afwassen van hun zonden). Hun doop met water als onmondig kind was een geloofsdaad van hun ouders en de gemeente. Maar hun doop met water als een (volwassen) gelovige is een persoonlijke geloofsdaad.

Wanneer zij een tweede keer met water gedoopt worden beschouwen zij dat *niet als een verwerping* van hun eerste doop met water. Zij verwerpen niet het feit dat zij als onmondige kinderen aangesloten werden bij Gods verbondsvolk, de Kerk. Maar hun tweede doop met water is boven alles een teken en zegel van de andere betekenissen van de doop met de Geest (wedergeboorte, vereniging met Christus, delen in het volbrachte verlossingswerk van Christus dat een effect heeft op hun verlossing in het verleden, heden en toekomst, inclusief hun rechtvaardiging, afwassing van al hun zonden en vergeving van al hun zonden).

2. Het enige voorbeeld in de Bijbel waar mensen voor een tweede keer met water gedoopt werden.

Het enige Bijbelse voorbeeld waar mensen voor een tweede keer met water gedoopt werden is in Handelingen 19:1-7. Paulus vond een aantal discipelen in Efeze die niet de Heilige Geest ontvangen hadden (die niet met de Geest gedoopt waren). Zij waren geen discipelen van Jezus Christus, maar *discipelen van Johannes de Doper*. Zij waren geen christenen en hadden nog niet eens gehoord dat er een Heilige Geest was. Zij waren waarschijnlijk discipelen van Johannes de Doper geworden tijdens een van de drie verplichte pelgrimsreizen naar Jeruzalem (Deuteronomium 16:16) in de periode dat Johannes de Doper predikte en met water doopte in de Jordaan. Zij werden in de Jordaan met water gedoopt in de doop van Johannes als een teken van hun voorbereiding om de verwachte Messias te ontvangen (Markus 1:4-8).

De eerste discipelen van Jezus Christus (Johannes 1:33; Handelingen 1:13-15) waren niet alleen met water gedoopt in de doop van Johannes de Doper of in de doop die door Jezus geleerd werd (John 3:22), maar waren ook onderricht door Jezus Christus. Het was niet nodig om hen voor een tweede maal met water te dopen, omdat zowel de doop van Johannes (Markus 1:4) als de christelijke doop (Handelingen 2:38) de vergeving van zonde symboliseerden. Maar nadat Jezus Christus Zijn verlossingswerk op de aarde voltooid had, werden zij met de Geest gedoopt (Handelingen 1:5; Handelingen 2:1-4).

Maar deze overgebleven discipelen van Johannes de Doper waren alleen met water gedoopt in de doop van Johannes, niet door Jezus Christus onderwezen (over Zijn dood en opstanding) en niet met de Geest gedoopt. Hun doop met water symboliseerde niet de doop met de Geest. Daarom was hun eerste doop met water onvolledig en moesten zij een tweede keer met water gedoopt worden.

Paulus verkondigde het evangelie over Jezus Christus aan hen en zei dat zij in Jezus Christus (en in Zijn volbrachte verlossingswerk) moesten geloven. Hij zei dat Jezus Christus mensen die in Hem geloven doopte met de Heilige Geest (Markus 1:8; zie Romeinen 10:9-10). Hij zei precies wat Jezus zei, namelijk, dat zij wedergeboren (van boven, opnieuw geboren) moesten worden door de Heilige Geest om in het Koninkrijk van God in te gaan (Johannes 3:3-8).

Deze discipelen van Johannes gingen ook in Jezus Christus geloven en werden met water gedoopt *in de Naam van* (als in Matteüs 28:19) Jezus Christus. Als apostel van Jezus Christus droeg Paulus ook de sleutels van het Koninkrijk (Matteüs 16:18-19; 18:19). Hij legde zijn handen op hen en zij ontvingen de Heilige Geest (dat wil zeggen, ook zij werden met de Geest gedoopt).

De Bijbel zegt niet wie het voorstel deed dat deze discipelen van Johannes een tweede keer met water gedoopt moesten worden. *Handelingen 19 blijft een beschrijving van een historische gebeurtenis zonder enig theologisch uitleg*. Daarom mag dit Bijbelgedeelte niet dienen als een leerstelling waarin iemand voor een tweede maal met water gedoopt mag worden. Wat duidelijk is, is dat deze discipelen niet met de Geest gedoopt waren en dat de apostel hen een tweede keer met water doopte als teken en zegel dat ook zij met de Geest gedoopt waren. Dit was dus een missionaire situatie waarin de eerste generatie tot geloof in Jezus Christus kwam.

In overeenstemming met de eerste Joden die in Christus gingen geloven (Handelingen 2:37-41), de eerste half-Joden (Samaritanen) die in Christus gingen geloven (Handelingen 8:12-17), de eerste niet-Joden (heidenen) die in Christus gingen geloven (1 Korintiërs 12:12-13; Efeziërs 1:13), werden ook deze voormalige discipelen van Johannes de Doper met de Geest gedoopt toen zij in Christus gingen geloven!

3. Christenen komen tegenwoordig tot verschillende conclusies.

Het is duidelijk dat de tweede doop met water van de discipelen van Johannes niet dezelfde is als de moderne betwistbare tweede doop (of “overdoop”) met water waarin christenen die als onmondig kind met water gedoopt waren:

- een tweede keer met water gedoopt worden wanneer zij persoonlijk in Jezus Christus gaan geloven
- of gewoon een tweede keer met water gedoopt worden door onderdompeling wanneer zij het niet eens zijn met een ander methode van dopen met water (bijvoorbeeld de kinderdoop door besprenkeling).

De discipelen van Johannes hoorden niet tot Christus en ook niet tot zijn Kerk/Gemeente. Daarom werden zij een tweede keer met water gedoopt als het teken en zegel dat zij nu ook wedergeboren zijn en aan de Kerk/Gemeente van Christus behoorden. Maar de discipelen van Jezus Christus behoorden aan Christus en aan Zijn Kerk/Gemeente en werden dus niet een tweede keer met water gedoopt!

De vragen zijn nu:

- Behoren onmondige kinderen van gelovige ouders aan Christus en Zijn Kerk/Gemeente?
- Behoren mensen die als kind met water gedoopt werden, verplicht te worden een tweede keer met water gedoopt te worden wanneer zij tot persoonlijk geloof in Christus komen?

(1) De christen die gekant is tegen een tweede doop met water.

Hij legt de nadruk op het gemeenschappelijke aspect van het Kerk-zijn: namelijk, dat hij opgenomen wordt in Gods verbondsvolk door het geloof van zijn ouders en zijn gemeente. Hij is ervan overtuigd dat wanneer hij later tot een persoonlijk geloof in Christus kwam, zijn doop met water als onmondig kind nog steeds het teken is dat hij behoort aan Gods verbondsvolk, de Kerk/Gemeente. Hij is er ook van overtuigd dat de andere betekenissen van de doop met de Geest (wedergeboorte, rechtvaardiging) nu een werkelijkheid in zijn leven geworden zijn. Hij laat zich niet een tweede keer met water dopen, omdat hij al hoort tot Gods verbondsvolk, de Kerk/Gemeente. Hij beschouwt Handelingen 19:1-7 niet als een rechtvaardiging voor de praktijk om mensen een tweede keer met water te dopen, omdat in tegenstelling tot de discipelen van Johannes de Doper, hij al aan de Kerk/Gemeente hoort.

Het voordeel van dit standpunt is dat zijn doop met water als onmondige kind zoveel voor zijn gemeente betekent. **De kinderdoop is het symbool voor de hele gelovende gemeente dat de onmondige kinderen van gelovigen volledig horen bij Gods verbondsvolk, de Kerk/Gemeente.** Een mens wordt maar éénmaal in zijn leven bij Gods verbondsvolk aangesloten! De nadruk ligt helemaal op *het gemeenschappelijke aspect* van het Kerk-zijn. De acceptatie van zijn kinderdoop resulteert in het versterken van het geloof van de gemeente dat de hele gemeente inclusief de

onmondige kinderen horen bij Gods verbondsvolk. Ook is dit standpunt een uitdrukking van liefde tegenover de andere leden in de gemeente, omdat hij geen aanstoot geeft aan de leden die sterk geloven in de kinderdoop.

(2) De christen die toelaat dat hij een tweede keer met water gedoopt wordt.

Hij legt de nadruk op het individuele aspect binnen het Kerk-zijn: namelijk, dat hij aan Christus en Zijn kerk verbonden is door zijn persoonlijk geloof. Hij is overtuigd dat wanneer hij later tot een persoonlijk geloof in Christus gekomen is, hij moet toelaten dat hij een tweede keer met water gedoopt wordt, primair als het teken dat hij met de Geest gedoopt is (dat hij wedergeboren is, bekeerd is, gerechtvaardigd is, gered/behouden is, dat al zijn zonden afgewassen zijn, dat hij volkomen vergeven is.) Hij is niet gekant tegen de betekenis van de doop met de Geest als behoren tot Gods verbondsvolk, maar hij gelooft dat de doop met de Geest méér betekend dan alleen maar horen tot Gods verbondsvolk. Hij beschouwt Handelingen 19:1-7 als een rechtvaardiging voor de praktijk om mensen een tweede keer met water te dopen, omdat evenals de discipelen van Johannes de Doper, hij overtuigd is dat hij vóór zijn persoonlijke geloof in Christus niet wedergeboren was.

Het voordeel van dit standpunt is dat zijn tweede doop met water nadat hij tot een persoonlijk geloof in Christus gekomen is, zoveel voor hem betekent. De doop van gelovigen is het symbool voor het gelovige individu dat hij door de Heilige Geest wedergeboren is (dat hij met de Geest gedoopt) en volkomen vergeven (gerechtvaardigd) schoongewassen) is. Zijn doop met de Geest heeft heel veel betekenis voor hem. Een mens komt maar éénmaal in zijn leven tot persoonlijk geloof in Christus en wordt maar éénmaal in zijn leven wedergeboren (gedoopt met de Geest)! De nadruk ligt op het individuele aspect van het christen-zijn. Zijn tweede doop met water resulteert in het versterken van zijn persoonlijke geloof dat hij inderdaad wedergeboren is (met de Geest gedoopt is). En omdat hij een getuigenis in het openbaar geeft over Gods werk in zijn leven waardoor hij tot geloof kwam, wordt ook het geloof van de hele gemeente versterkt. Het stimuleert de gemeente om in geloof te bidden en evangelisatie te doen

K. DE RELATIE TUSSEN CHRISTENEN ONDERLING MET BETREKKING TOT DE DOOP

1. Beide groepen christenen behoren de nadruk te leggen op de geestelijke eenheid in Christus.

“En doe boven dit alles de liefde aan, die de band van de volmaaktheid is” (Kolossenzen 3:14).

“Beijver u om de eenheid van de Geest te bewaren door de band van vrede: één lichaam en één Geest, ... één Heere, één geloof, één doop.” (*Efeziërs 4:3-5).

Beide groepen christenen horen de nadruk te leggen op het gemeenschappelijke aspect van één Lichaam van Christus te zijn (één Kerk/Gemeente) en de nadruk te leggen op het individuele aspect van gedoopt te zijn met één Geest dat wil zeggen, wedergeboren te zijn). “Wij allen zijn door één Geest tot één lichaam gedoopt” (1 Korintiërs 12:13).

Geen bevelen. Het tijdstip waarop met water gedoopt wordt (als kind van hun huisgezin of als individuele gelovige) en de methode of wijze waarop met water gedoopt wordt (besprenkeling, begieting of onderdompeling) horen tot de betwistbare zaken, *omdat zij niet in de Bijbel geleerd, voorgeschreven, bevolen of verboden worden.*

Wel bevelen. Beide groepen christenen horen elkaar te accepteren in hun verschillen met betrekking tot de zaken waarover zij het niet eens zijn. “Aanvaard elkaar zoals ook Christus ons aanvaard heeft ... zonder om over meningsverschillen te strijden ... opdat u eensgezind, met één mond de God en Vader van onze Heere Jezus Christus verheerlijkt.” (Romeinen 14:1 tot 15:7). En beide groepen horen elkaar lief te hebben evenals Christus hen met zelfopofferende liefde heeft liefgehad (Johannes 13:34-35).

2. Beide groepen christenen behoren de nadruk te leggen op het Bijbelse bevelen en niet op de betwistbare zaken.

Dikwijls plaatsen christenen de nadruk op zaken die niet in de Bijbel geleerd, voorgeschreven, bevolen of verboden worden, maar horen tot de traditie (overlevering) van hun specifieke kerkgenootschap. Jezus waarschuwt tegen christenen die Gods Woord aan de kant zetten om hun traditie te handhaven: hun traditionele formulering van hun geloof (hun geloofsbelijdenis) of hun traditionele statuten en kerkorden. Dergelijke mensen eren God tevergeefs, omdat hun leringen geboden van mensen zijn. “Terwijl u het gebod van God nalaat, houdt u zich aan de overlevering van de mensen” (Markus 7:7-8; Matteüs 15:1-20)!

De apostel Paulus zegt, “Ga niet boven wat er geschreven staat (in de Bijbel)” (*1 Korintiërs 4:6)!

En Jezus waarschuwt dat als iemand iets aan de woorden van de Bijbel toevoegt, God hem de plagen zal toevoegen die in de Bijbel beschreven staan. En dat als iemand afdoet van de woorden van de Bijbel, God zijn deel zal afdoen van de beloften die in de Bijbel beschreven staan (zie Openbaring 22:18-19)!

Nergens in de Bijbel worden kerken uitdrukkelijk bevolen wanneer zij de tweede generatie (de kinderen van gelovigen) met water horen te dopen of op welke wijze zij hen met water horen te dopen. Deze zaken blijven betwistbaar. De uitdrukking: “één doop” (Efeziërs 4:4-6) verwijst niet naar het tijdstip van de doop met water: hetzij wanneer iemand nog een onmondig kind is of al een volwassen gelovige geworden is. En het verwijst ook niet naar de wijze waarop met water gedoopt moet worden: hetzij de dopeling met water te besprenkelen of water uit te gieten op en over de dopeling

of door de dopeling in water onder te dompelen! De uitdrukking “één doop” verwijst naar de werkelijkheid en de betekenis van de doop met de Geest!

Christenen en hun gemeente mogen nooit de volgende BIJBELSE BEVELEN en ONDERWIJZINGEN aan de kant schuiven:

- Onderricht: Er is één doop – de doop met de Geest (Efeziërs 4:4-6).
- Bevel. Aanvaard elkaars overtuigingen over zaken waarover de Bijbel niets leert. Minacht nooit christenen die zich onthouden van deze zaken. En veroordeel nooit christenen die deze zaken anders doen (Romeinen 14:1-5,13-23; Romeinen 15:7).
- Bevel. Heb elkaar lief zoals Christus ons liefheeft (Johannes 13:34-35). De liefde bindt alle deugden samen tot een volmaakt eenheid (Kolossenzen 3:14). Zonder liefde “ben ik een nul” en “bereik ik niets” (1 Korintiërs 13:1-3)!
- Bevel. Beijver je om de eenheid van de Geest te bewaren door de band van vrede. Er is één Lichaam, ... één Heere, één geloof, één doop” (Efeziërs 4:3-5).

Alle christenen en hun gemeenten moeten zich afvragen:

- “Wat bevordert de liefde en vrede in mijn eigen gemeente?”
- “Wat bevordert de liefde en vrede in de relatie tot andere gemeenten?”

3. Beide groepen christenen behoren de nadruk te leggen op de drie beginselen voor eenheid tussen christenen:

- Eenheid in essentiële zaken (de belangrijke onderwijzingen en bevelen in de Bijbel)
- Acceptatie in de andere zaken (waarover de Bijbel geen onderricht geeft en christenen van elkaar van mening verschillen)
- Liefde in alles.